Verslag van de vergadering van de Algemene Raadscommissie
D.d.: 13 maart 2025

Zaaknummer: 2347812
Voorzitter: De heer G.J.W. Elferdink
Griffier: Mevrouw D.N. ter Horst
Locatie: Raadhuis, Mevr. Kuipers Rietbergplein 1

Raads- en commissieleden:
Mevrouw Van der Gaag-Kromdijk (Voor Winterswijk)
De heer Nijman (Voor Winterswijk)
De heer Van der Zwet (CDA)
De heer Ten Dolle (Morgen)
De heer Kolkman (D66)
De heer Kortschot (PvdA)
De heer Ten Pas (PvdA)
Mevrouw Oonk-Toebes (Winterswijks Belang)
De heer te Selle (Winterswijks Belang)
De heer Morad (VVD)
De heer Nijman (VVD)
De heer Van Beek (Voor Winterswijk)
De heer Hoenink (Voor Winterswijk)
De heer Stammers (Voor Winterswijk)
De heer Elferdink (CDA)
Mevrouw Prinsen (CDA)
Mevrouw van der Vinne (CDA)
De heer Vuijk (CDA)
De heer Berenschot (Morgen)
Mevrouw ten Dolle (D66)
De heer Deunk (D66)
De heer Lammers (PvdA)
De heer van Eck (PvdA)
De heer Garvelink (VVD)

Agenda
1. Opening en mededelingen
2. Vaststelling agenda
3. Inventarisatie spreekrecht publiek
4. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 13-02-2025
5. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 13-02-2025
6. Uitvoeringsagenda Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) 2025-2028
7. Vaststelling bestemmingsplan Gast- en zorgboerderij De Zonnebloem, Slingeweg 12-16 Winterswijk Brinkheurne
8. Vaststelling bestemmingsplan Sieverdinkweg 11
9. Integrale laadvisie en plaatsingsbeleid Winterswijk 2025
10. Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024
11. Rondvraag
12. Sluiting

Transcript:

1. **Opening en mededelingen**

De **voorzitter**: Goedenavond, allemaal. Het is half acht, we gaan beginnen. Op de eerste plaats wil ik u allemaal hartelijk welkom heten en wens u allemaal een goede vergadering. Er zijn drie stukken die wel in de raadsvergadering van 27 maart worden behandeld, maar die niet in de commissievergadering voor vanavond worden behandeld. Aan de agenda van de raadsvergadering

worden er nog toegevoegd het interpellatiedebat over Zwembad Jaspers, de benoeming van commissielid Jolanda Mentink en het voorstel burgercheques tweede halfjaar 2024. Dan voor de kijkers thuis, er schijnt een storing geweest te zijn met de beeldverbinding, of met het beeld in ieder geval. Het kan zijn dat u kleurtjes of balken in het beeld ziet. Dat ligt niet aan uw toestel. Het probleem is bekend en het wordt zo snel mogelijk opgelost. Dan de laatste mededeling, dat is een mededeling van wethouder Visser en die wil ik daar nu de gelegenheid voor geven.

Wethouder **Visser**: Dank u wel, voorzitter. Een korte mededeling over stikstof. Het is u vast niet ontgaan dat op 4 maart de provincie het besluit heeft genomen om rondom drie Natura 2000-gebieden in Winterswijk een stikstofemissiearme zone aan te wijzen. Dat zijn de gebieden Willinks Weust, Wooldse Veen en Bekendelle. Het plan is dat de provincie die zones nu nader gaat uitwerken in een omgevingsverordening. Hoe dat gaat gebeuren, weten we niet, is nog niet bekend. We hopen dat daar binnenkort meer over bekend wordt. Wat wel duidelijk is, is dat de provincie een informatieavond gaat houden op 24 maart. Dat is een avond van de provincie. De provincie gaat daar ook voor uitnodigen en wij hebben wel een hele lijst met stakeholders aangeleverd waarvan wij vonden dat ze in ieder geval moesten worden uitgenodigd. Dan weet u dat even. Dan moet ik ook nog ergens op terugkomen. De vorige keer is een vraag gesteld of er PAS-melders waren in Winterswijk. Ik heb toen geantwoord dat zover bij ons bekend die er niet zijn. Ondertussen hebben we andere informatie ontvangen. Er blijken in Winterswijk zes PAS-melders te zijn, wie dat zijn, waar ze waar ze zich bevinden en verder, weten we niet. Dat is informatie die bij de provincie ligt. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Ja. Dank u wel. Dat is naar aanleiding van een vraag, de heer Deunk?

De heer **Deunk (D66)**: Ja. Dank u wel, voorzitter. Een kleine verduidelijkende vraag. U had het over drie Natura 2000-gebieden. Dat betekent dus dat het Corlese Veen, het Meddose Veen en niet is aan geweest voor zo'n zone?

De **voorzitter**: Wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Klopt. Korenburgerveen, het vierde Natura 2000-gebied in Winterswijk, is niet aangewezen.

De **voorzitter**: Ja. Dank u wel.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt, dat is het vaststellen van de agenda. Voor agendapunt 7, de vaststelling van het bestemmingsplan van de gast- en zorgboerderij De Zonnebloem, is een inspreker. Daarom willen we voorstellen om agendapunt 6 en 7 om te draaien. Dat we na de verplichte nummers eerst agendapunt 7 doen en daarna 6. Is dat akkoord? Ja. Dan gaan we dat zo doen.

3. Inventarisatie spreekrecht publiek

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met vaststellen spreekrecht publiek en er heeft zich één inspreker gemeld: de heer Te Voortwis, die wil graag inspreken over het bestemmingsplan van de gast- en zorgboerderij De Zonnebloem. Dan is nu het woord aan de heer Te Voortwis. Er is ook met u besproken, u hebt vijf minuten de tijd om de commissie toe te spreken en daarna is er gelegenheid voor de commissie om vragen te stellen.

Inspreker de heer **Te Voortwis**: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Goedenavond, dames en heren. Al enkele jaren zijn we bezig met het actualiseren van het bestemmingsplan voor landgoed De Zonnebloem, een NSW landgoed in het buurtschap Brinkheurne, van ruim 25 hectare dat al meer dan twee eeuwen in beheer is van onze familie. Ons verzoek, wat we gedaan hebben aan de

gemeente, is aanpassing van bestemming plan past binnen de beleidskaders van de omgevingsvisie buitengebied Winterswijk zoals die destijds is vastgesteld. Ja. De ontwikkelingen op het landgoed, in de afgelopen jaren hebben we belangrijke veranderingen doorgevoerd. Biologische veehouderijtak is stopgezet, een aantal jaren geleden met, wat volgens de AERIUS berekening, geleid heeft tot een reductie van meer dan 1.000 kilo ammoniak per jaar in ammoniakemissie. Die kan mogelijk weer beschikbaar komen voor collega's in de omgeving. Maar zo makkelijk zal het niet zijn, waarschijnlijk. In de loop van de jaren zijn we intensief bezig geweest met het bevorderen van biodiversiteit. Ongeveer 8 van de 25 hectaren is inmiddels tot natuur omgetoverd. Met het aanleggen van vier hectare nieuwe natuur met wateropvang, dat is samen met waterschap en de provincie Gelderland gebeurd, wateropvang voor de Boven-Slinge en ook het planten van veel bomen en struiken, wordt er een bijdrage geleverd aan de omgevingskwaliteit. Daarnaast wordt er al 30 jaar biologische landbouw gedaan, maar hebben we ook al zo lang afvalwater gezuiverd via helofytenfilters, dat is eigenlijk een heel mooie ervaring gebleken in de loop van de jaren, proberen we daarnaast via zonnepanelen en een houtsnipperkachel ook steeds meer onafhankelijk te worden van energiebedrijven. Momenteel bestaat het landgoed uit biologische akker- en tuinbouw, een zorgboerderij, een recreatiebedrijf, paardenhouderij en we hebben wat kleinvee wat verzorgd wordt door de zorgdeelnemers. Er is verder natuur, zoals ik al aangaf, wat toegankelijk is voor wandelaars. Verder zijn er educatieve voorzieningen, waaronder een pluktuin, een moestuin en we ontvangen regelmatig scholen voor boerderijeducatie. Om het landgoed toekomstbestendig te maken voor de volgende generaties, ik werk inmiddels samen met mijn zoon en kleinzoon loopt ook op het erf, is een gezonde financiële basis essentieel. Inkomsten komen uit verschillende bronnen, waaronder landbouw, natuurbeheer, recreatie, een natuurkampeerterrein en wat incidentele groepsactiviteiten en ook in belangrijke mate de zorgboerderij. Ons bedrijf draagt zo ook bij aan het economisch vitaal en leefbaar houden van het Winterswijkse buitengebied. Ik wil nog iets meer zeggen over de zorgboerderij. Daar zijn we twintig jaar geleden mee gestart, eigenlijk met dagbesteding, kleinschalig, en dat is geleidelijk aan wat uitgebouwd. We werken met mensen met een psychische hulpvraag, wij bieden dagbesteding en we hebben een aantal woonplekken voor mensen met een intensieve zorgvraag. We zijn inmiddels al vijftien jaar aangesloten bij de federatie, de landelijke federatie landbouw en zorg en voldoen aan het kwaliteitssysteem: kwaliteit laat je zien. Dat is een kwaliteitssysteem verwant aan HKZ wat in de zorg breed toegepast wordt. Elke drie jaar vindt er een zorgaudit plaats. Daarnaast zijn we ook lid van de coöperatie Boer en Zorg. Dat is een landelijke organisatie met 260 zorgboeren. Inmiddels zijn er overigens al ruim 1.500 zorgboeren in Nederland, dus dat is toch een vorm van opvang van mensen die populair geworden is. De coöperatie Boer en Zorg regelt de zorgovereenkomsten met gemeenten en zorgkantoren. Onze medewerkers in de zorg volgen jaarlijks bijscholingen en zijn in die zin ook bevoegd en opgeleid om goede zorg te verlenen. De vraag naar woonplekken voor mensen met een psychische hulpvraag is groot. Maandelijks krijgen we meerdere verzoeken daartoe. De toenemende complexiteit van de samenleving zorgt ervoor dat steeds meer mensen vastlopen en dat merken wij ook aan de aanvragen die wij krijgen. We zien dat een prikkelarme, groene omgeving enorm bijdraagt aan hun herstel en mogelijke re-integratie in de maatschappij.

De **voorzitter**: Mijnheer Te Voortwis, u bent over vijf minuten heen, dus.

Inspreker de heer **Te Voortwis**: Sorry, ik zal het even snel afronden.

De **voorzitter**: Ja, als u tot een afronding kan komen.

Inspreker de heer **Te Voortwis**: We werken nauw samen met de ggz-instellingen en verder ook de gemeenten in de Achterhoek. We hebben sinds een aantal jaren, vier jaar geleden, vrijwel al onze bewoners is er een wlz-indicatie geregeld via het zorgkantoor in plaats van de Wmo indicatie beschermd wonen. Dat betekent dat deze zorg niet langer drukt op de Wmo begroting van de gemeente. Nog een laatste zin: de toekomst, het ontwerp bestemmingsplan, is zorgvuldig getoetst aan provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid en scoort op alle relevante punten positief. Voorgestelde aanpassingen van B&W hebt u terug kunnen vinden in de stukken bij deze agenda. We willen graag verder met ons bedrijf en hopen op uw steun. Mocht u nog vragen hebben, dan beantwoord ik die graag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Nou, dat is de vraag aan de commissie. Zijn er vragen vanuit de commissie voor de heer Te Voortwis? De heer Te Selle.

De heer **Te Selle (Winterswijks Belang)**: Ja, mijnheer Te Voortwis, dank voor uw inspreken en toelichten. Nou zit ik al wat langer in deze raad en ik ben nu commissielid en mij staat bij, of nee, ik weet zeker dat jaren geleden er ook al sprake zou zijn van een nieuw bestemmingsplan voor uw perceel en dat proces is toen gestopt, omdat er toen sprake bleek te zijn van nogal veel, zeg maar, illegale activiteiten. Dan bedoel ik niet verkeerde activiteiten, maar niet vergund zoals de bedoeling was. Dus mijn vraag is eigenlijk, ik heb er een paar: zorgt dit bestemmingsplan ervoor dat alles wat nu nog gedoogd is of gelegaliseerd moet worden nu allemaal dan afgedekt is? Mijn tweede vraag is: als nu dan alles zo meteen binnen het nieuwe bestemmingsplan valt, kunnen we er dan ook op vertrouwen dat u gewoon dus binnen dat bestemmingsplan uw activiteiten blijft uitoefenen, want we hebben ook wel eens gehad dat dat bij initiatiefnemers soms niet het geval was. Dat waren mijn vragen. Voor de rest vinden we uw initiatief en voorstel op zich prima. Het gaat puur om deze wat technische punten.

De **voorzitter**: De heer Te Voortwis.

Inspreker de heer **Te Voortwis**: Ja, er is afgelopen jaren, dat is eigenlijk al zeven jaar geleden begonnen, is er samen met de afdeling ruimtelijke ordening vastgesteld wat er aan gebouwen, illegale gebouwen of gedoogde gebouwen, stonden. De gebouwen die illegaal waren op dat moment, dat is ook heel duidelijk vastgesteld, die zijn binnen twee jaar toen afgebroken. Dat is ook toen al opgelost. Wat er verder binnen het bestemmingsplan opgenomen is, vanuit de gedoogsituatie wordt nu gehandhaafd. Er is nog één discussiepunt, maar dat hebben we aangegeven, met de afdeling handhaving, dat wanneer dit bestemmingsplan is afgerond, dat dat ook direct opgelost gaat worden. Dus dat is in feite met de afdeling RO en afdeling handhaving is daar duidelijk overeenstemming. Dat staat ook zo op papier.

De heer **Te Selle (Winterswijks Belang)**: Oké. Dank, dat is duidelijk.

De **voorzitter**: Prima. Dank u wel. Dan gaan we kijken verder naar de commissie. Mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Dank u wel, voorzitter. Ik kan me herinneren, ik ben niet zo goed meer in tijd schatten, maar op een gegeven moment bent u bij ons ook in de fractie geweest en toen hebben we het ook gehad over de combinatie van de zorgwoningen en ook de evenementen die op het terrein plaatsvonden. En ik heb niet meer helemaal scherp, want we hebben het er toen wel over gehad, maar de mensen die in die zorgwoningen wonen, dat zijn juist mensen die hadden behoefte aan de prikkelarme en groene omgeving, terwijl die evenementen juist weer zorgen voor extra reuring en ook die campingplekken, zeg maar, precies bij die mensen voor de deur zitten, hoe dat precies die combinatie zit. En ik hoorde u zeggen: er is een driejaarlijkse zorgaudit en u was ook lid van de club die daarbij hoort. Dat u elke keer door die audit bent gekomen. Klopt die aanname?

Inspreker de heer **Te Voortwis**: Ja. Op uw eerste vraag, de zorg en recreatie, die vindt naast elkaar op het bedrijf plaats, maar is fysiek gescheiden. De zorgwoningen en ook eventueel nog wat nieuwe zorgeenheden, die worden in feite volledig afgescheiden een meter of 50 van de rest van het terrein, ook ingegroend en wanneer er een activiteit is met een eventueel wat grotere groep, dan is die eigenlijk op een ander deel van het terrein gesitueerd. We hebben daar ook echt een scheiding aangebracht, dat is ook veranderd nog in de afgelopen jaren, dus dat er meer afstand is tussen het zorgwonen en de activiteit die op het terrein plaatsvindt. Dat zijn overigens incidentele activiteiten, een aantal keren per jaar en het zijn zelfs activiteiten waar sommige zorgbewoners graag aan deelnemen, zelfs. Maar goed, dat is vrije keuze, maar er is fysiek een duidelijke scheiding en die hebben we ook aan een aantal mensen die op het bedrijf geweest zijn, hebben we die ook laten zien als zodanig. Ja. Uw tweede vraag ging over de zorgaudit. Eén keer in de drie jaar wordt, net zoals bij HKZ, ook een audit gehouden. Dat is nu al vier keer gebeurd en elke keer zijn we met vlag en wimpel door die audit gekomen. Vervolgens is het ook nog zo dat de coöperatie Boer en Zorg die onze hoofdaannemer is bij de overheid, bij gemeenten en bij het zorgkantoor, dat die elk jaar bij ons

komen om in feite het zorgproces door te nemen en te kijken of alles volgens hun standaardnormen gebeurt en dat is het geval. Dus er wordt in feite ook jaarlijks door de hoofdaannemer, die in feite zelf de verantwoording moet afleggen naar het ministerie, wordt het ook gecheckt en dat loopt eigenlijk heel soepel. We hebben een toegewijd zorgteam die het allemaal heel goed kunnen regelen. Ja.

De **voorzitter**: Ja, is voldoende? Dank u wel. Dan is er nog een vraag van de heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Ik had de vraag eigenlijk opgeschreven voor het college, maar ik denk dat ik die ook aan de eigenaar zelf kan stellen. De participatie met de buurt, onder andere, denkt u dat die goed verlopen is of had de gemeente hier nog een rol in kunnen spelen?

Inspreker de heer **Te Voortwis**: Ja, een interessante. Dat is in 2023 gebeurd en daar hebben we inderdaad voorafgaand eigenlijk al contact met de buurt gaat. Maar dat is al in 2020 geweest, we zijn al een tijdje onderweg in dit proces. Toen hebben we de buurt al benaderd en een vraag gesteld, dat ging toen niet over formele participatie, want het begrip bestond toen nog niet, of er bezwaar was tegen onze bedrijfsvoering. Nou, dat was er toen niet. Vervolgens is de participatie ambtenaar, dat was Daniel Kellner, daar hebben we ook contact mee gehad en hij gaf aan dat het mogelijk wel zinvol kon zijn om de buurt nog een keer uit te nodigen. Dat is begin ‘23 gebeurd en daar hebben we eigenlijk op alle vragen kunnen antwoorden. Er zijn wel een aantal zienswijzen ingediend, maar, dat hebt u kunnen zien in de zienswijze nota, die zijn eigenlijk ook naar genoegen van iedereen beantwoord. Inmiddels hebben we wel met de directe buren, Het Winkel Capfun, Het Winkel moet ik eigenlijk zeggen, dat zijn onze directe buren, hebben we uitgebreid overleg gehad, nog weer een keer, met name omdat zij uitbreidingsplannen hebben en daar liepen we nu tegenaan. Er wordt een mooie waterspeeltuin opgezet die voor ons niet onverdeeld gunstig is in de zin dat er best wel veel geluid af gaat komen en wij juist gebaat zijn bij stilte, rust voor onze kampeerders en voor onze zorgdeelnemers. Maar goed, we zijn tot overeenstemming gekomen met de buren en hebben we daar een duidelijke overeenkomst gemaakt, waarin we rekening met elkaar houden en mocht er teveel geluid komen, dan gaan we mogelijk zelfs een gezamenlijke geluidswal opzetten. Nou, dat moet nog blijken hoe dat zich gaat ontwikkelen. Maar dat is wat er bij ons gebeurt in de buurt en met de rest van de buren is het eigenlijk allemaal heel soepel verlopen. We hebben onlangs nog een bijeenkomst gehad met Brinkheurns Belang en dat hebben ze ook allemaal onderschreven wat we bij ons doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er nog meer vragen bij de commissie? Dat is niet het geval. Dan dank ik u voor uw inspraak, mijnheer Te Voortwis en dan gaan we straks het agendapunt behandelen.

4. Vaststellen verslag vergadering algemene raadscommissie d.d. 13-02-2025

De **voorzitter**: We gaan eerst het verslag van 13 februari vaststellen, tenminste, dat is de bedoeling. Zijn er vragen of opmerkingen over het verslag van de raadscommissie van 13 februari 2025? Dat is niet het geval. Dan stellen we het verslag bij dezen vast.

5. Afsprakenlijst algemene raadscommissie d.d. 13-02-2025

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met agendapunt 5, dat is de afsprakenlijst. Alle toezeggingen zijn afgehandeld.

7. Vaststelling bestemmingsplan Gast- en zorgboerderij De Zonnebloem, Slingeweg 12-16 Winterswijk Brinkheurne

De **voorzitter**: Dan komen we nu bij het volgende agendapunt, dat is dus niet 6 maar 7, dat is het vaststellen van het bestemmingsplan gast- en zorgboerderij De Zonnebloem. Dan beginnen we de eerste termijn van de commissie bij de fractie van Voor Winterswijk. Wie mag ik daarvoor het woord geven? De heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Eigenlijk al hetzelfde als net. We hebben zelf een rondleiding gehad, vorig jaar een keertje en op zich een prima plan, volgens mij. Er gebeurt heel veel, zoals de inspreker net ook aangeeft. Wel even vooral naar die zienswijze toe. We zien daar best wel veel zienswijzen toegevoegd. De heer Te Voortwis gaf eigenlijk al deel antwoord daarop. Er zijn ook aanpassing gedaan in het plan. Wel hebben wij zelf een vraag van ja, hoe kan het nu eigenlijk dat zo'n traject zo lang gaat duren? Als je kijkt naar de zienswijzen, die zijn inmiddels al ruim twee jaar oud. Ja, verwacht het college daar nog reacties op of dat er straks toch nog een rechtsgang gaat plaatsvinden? Dat is eigenlijk de belangrijkste vraag en eigenlijk van is er een soort van uitleg voor waarom dit traject zo lang kan duren? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaan we naar de fractie van WB, de heer Te Selle.

De heer **Te Selle (Winterswijks Belang)**: De heer Te Voortwis heeft onze vraag duidelijk beantwoord, dus eigenlijk voor de rest hebben wij geen punten. Voor de rest kunnen we goed instemmen met dit plan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaan we naar de fractie van de PvdA. Geen bijdrage. VVD? De heer Garvelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Ja, wij hadden vrij recent nog het genoegen om elkaar te mogen ontmoeten, want ook wij van de VVD hadden toch wel een aantal vragen met betrekking tot het bestemmingsplan en de ontwikkeling van De Zonnebloem. En, nou ja, gisteravond zijn eigenlijk de meeste van onze vragen beantwoord en ook wel wat zorgen weggenomen. Want ja, uiteindelijk zagen we een heel mooi voorbeeld hoe natuur, zorg en recreatie samen kunnen gaan. De VVD waardeert de ambitie van de initiatiefnemers om te komen tot verdere uitbreiding en verbetering van de huidige activiteiten en ook wij vroegen ons af of de combinatie van recreatie, het runnen van groepsaccommodatie en de zorg voor mensen met psychische klachten, verslaving en autisme niet te veel vraagt van de initiatiefnemers. Nou ja, na het gesprek wat we gisteren hebben gehad, hebben ze aangegeven dit per cliënt te bekijken of dit past in de zorg en woonvorm die men exploiteert. De cliënten krijgen ondersteuning van professionele zorgmedewerkers en daarmee ook dagelijkse begeleiding. Rust en ruimte zijn zaken die men daar wil faciliteren. Nou ja, en ook op de vraag of hier dan een actieve recreatie en groepsaccommodaties op aansluit, gaf men toch aan dat de gemiddelde bezoeker en recreant ook komt voor rust en zich daarmee duidelijk onderscheid van de recreant die bijvoorbeeld verblijft op de naastgelegen camping Het Winkel. De tiny houses in ieder geval, waarvan gesproken wordt, wordt in het bestemmingsplan onttrokken aan het recreatie gedeelte, zodat recreanten en cliënten hun eigen privacy hebben. En hoewel er echt nog wel het nodige moet gebeuren daar, denken we in ieder geval dat met dit bestemmingsplan de eerste aanzet gegeven kan worden tot een stukje verdere professionalisering. Tot zover, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van Morgen. Geen bijdrage. D66, de heer Deunk.

De heer **Deunk (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen als D66 zo wel instemmen met dit plan, we vinden het ook mooi, dat stukje zorg wat hier nog extra wordt geboden voor de mensen. En wat in dit plan wel een speciaal compliment verdient, is ook wel: hier wordt een flink stuk omgezet naar natuur en waar je vaak ziet dat er ook veel recreatieve nevenfuncties direct bij worden ingepland, is hier ook wel echt de hoofdfunctie om er een stukje natuur aan toe te voegen. Dat is mooi. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van het CDA. Mevrouw Prinsen.

Mevrouw **Prinsen (CDA)**: Dank u wel. Het is een uitgebreid plan met veel verschillende activiteiten en het traject heeft ook, Voor Winterswijk zei het ook al, heeft lang geduurd met veel zienswijzen. Wij zien wel dat veel zienswijzen tot aanpassingen hebben geleid, dat vinden wij op zich positief en dat dit plan … Het is mooi dat het buitengebied kan voorzien in een groeiende zorgbehoefte en ook de combinatie met natuur en recreatie is daarbij dan prima. Dus wij kunnen instemmen met dit plan.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de eerste termijn van het college. Ik kijk even, het college is daar klaar voor. Dan is het woord aan wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Dank u wel, voorzitter. Ik heb eigenlijk niet heel veel vragen genoteerd. De heer Stammers, waarom heeft het zo lang moeten duren? Ja, wel een combinatie van factoren. Enerzijds vanwege personele wisselingen helaas, anderzijds omdat er op een gegeven moment ook wel weer een bulk kwam omdat iedereen voor die 1 januari start omgevingswet nog wat wilde en dat opgeteld met dat je dan ook een stukje voortschrijdend inzicht krijgt bij de initiatiefnemer, onder andere ook naar aanleiding van de zienswijzen, maar ook zijn eigen zienswijze natuurlijk wat over voortschrijdend inzicht gaat. Dus het is een beetje een optelsom geweest en we zijn nu ook eigenlijk bezig juist een aantal van dit soort langlopende trajecten af te werken, zodat die achterstand goed wordt ingevuld. Daarvoor is wat extra capaciteit ingeregeld op de afdeling RO. Of dat gaat leiden tot een juridische procedure? De lengte van deze procedure, dat kan ik niet zeggen. De initiatiefnemer heeft net ook al aangegeven nog steeds eigenlijk met allerlei betrokkenen ook recent nog gesproken te hebben. Ik denk dat dat wel belangrijk is in het geheel. Of er nog verrassingen uit een hoge hoed komen, kan ik helaas niet voorspellen. Volgens mij heb ik voor de rest geen vraag gehoord. Anders hoor ik dat graag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan kijken we de commissie rond of alle vragen zijn beantwoord. Dat is inderdaad, volgens mij, wel zo. Is dit aanleiding voor een tweede termijn van de fractie van Voor Winterswijk? De heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Nou, op zich niet echt voor een tweede termijn. Misschien wat ik direct de heer Te Voortwis ook gevraagd: had de gemeente een betere rol kunnen spelen in de participatie dan? De stukken zijn twee jaar oud, die nota van beantwoording zit erbij. Goed, had daar nog meer in kunnen gebeuren? Maar goed, weet je, voor ons, het plan is gewoon verder prima, maar goed, meer voor vervolgtrajecten in deze omvang, eigenlijk, of in deze buurt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is voor overige fracties nog een reden voor een tweede termijn? Dat is niet het geval. Dan is de vraag of het een akkoordstuk is of een bespreekstuk. Een akkoordstuk, neem ik aan? Dan gaan we dat zo doen, is het een akkoordstuk. Dank u wel. Dan wil ik de insprekers de gelegenheid geven om de vergadering te verlaten. De rest van de agenda is natuurlijk ook heel interessant, maar ik kan me voorstellen dat u zegt, ik wil eigenlijk wel. Dank u wel voor uw bijdrage.

6. Uitvoeringsagenda Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten (BOSS) 2025-2028

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt, dat is de uitvoeringsagenda bewegen, ontmoeten, spelen en sporten 2025-2028. Beginnen we de eerste termijn van de commissie bij de fractie van WB. Mevrouw Oonk.

Mevrouw **Oonk (Winterswijks Belang)**: Dank u wel, voorzitter. Het raadsvoorstel gelezen en daarin wordt gevraagd om een onderhoudsbudget, om dat te verhogen van 25 naar 35.000, terwijl er feitelijk dus 55.000 nodig is, lezen we en die 55.000 is daarin ook nog theoretisch gesteld, omdat het uitgaat van een geen verouderd toestelbestand en van een areaal uit 2023, terwijl ondertussen dus wel sprake is van een verouderd bestand en dat areaal ook aan mutaties onderhevig is. Dus een tweetal redenen. Toch wordt gekozen om slechts te verhogen naar 35.000 en met het uitgangspunt dat er wellicht beschikbare middelen vrijkomen voor het wegwerken van vervangingsachterstanden en dat er door goed onderhoud de technische levensduur wellicht verlengd kan worden. Onze vraag is dan: bestaat er een kans dat we dus na een aantal jaren toch weer achter gaan lopen op het onderhoud? Er wordt geen rekening gehouden met inflatie, er worden een tweetal redenen genoemd om 55.000 te hanteren en toch kiezen wij voor 35.000. Waarom wordt deze keuze gemaakt? Daar zouden we graag van de wethouder een toelichting op hebben. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaan we naar de fractie van de PvdA. De heer Van Eck.

De heer **Van Eck (PvdA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Even goed lezende het raadsvoorstel zijn wij best tevreden. Want volgens mij was de visie BOSS een heel mooi plan wat door deze visie een mooi vervolg krijgt. Al hebben wij wel dezelfde vraag als WB net had. Daarbij nog twee afzonderlijke punten. In de visie BOSS stond niet alleen het fysieke centraal, het vervangen van de speeltoestellen of het toevoegen van een aantrekkelijke openbare ruimte, maar ook, zeker voor die groep van 12 tot 18 jaar, een soort cultuurverandering: hoe kijken wij nu aan tegen, wat zeer negatief klinkt, de hangjeugd? Nou zagen wij dat in deze uitvoeringsagenda ook meermaals wordt gewezen naar participatietrajecten en onze oproep zou zijn om, als je met een buurt waarin we het BOSS een vorm gaan geven, als een buurt geherstructureerd wordt, dat ook daar duidelijk aan wordt geven, kijk, de gemeente vindt hangjeugd in een negatieve context niet meer alleen maar problematisch, maar vindt dat ook, we willen mensen, we willen kinderen in die positie, in die leeftijd, niet wegdrukken naar donkere steegjes maar ook een plek geven in het normale openbare leven. Dus die oproep plaats ik graag. Daarnaast zijn wij ook wel blij om te lezen dat hoewel het ravijnjaar eraan komt en financieel het vooral de afgelopen maanden zeer negatief was, dat er nu een voorschot wordt genomen dat we niet alleen meer geld structureel gaan uitgeven, 10.000 euro, maar ook gewoon even zesenhalf ton, in onze Winterwijkse samenleving gaan investeren. Daar zijn we best blij mee, al hadden wij dat natuurlijk ook graag wel misschien hoger gezien.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik neem aan dat u klaar bent. Dan gaan we met de fractie van VVD, de heer Nijman.

De heer **Nijman (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Een aantal vragen is al beantwoord. We hebben even, de visie op BOSS heb ik erop nageslagen. We hebben gezien bij het tussenkopje Plekken en spreiding van de hoofdstructuur: het onderhoud en vervanging gaan in samenspraak met burgers. Alleen ons voor ons is eigenlijk de vraag: gaat het op initiatief van de burger? Of gaat dat op initiatief van de gemeente? Als we een passieve houding aannemen, dan komen vaak pas geluiden als het te laat is. We vinden wel de demografische ontwikkelingen die u volgt in het revitaliseren van bepaalde plekken en het opnieuw inrichten, vinden we wel erg goed, erg mooi verwoord. Wij zijn het met de PvdA, hebben wij ook, u ziet daar wel ruimte in. Wij vonden eigenlijk dat jongeren van 12 tot 18 jaar heel weinig benadrukt werden in het verhaal. We hebben twee jaar geleden hier al eens een gesprek gevoerd over een Mosquito bij het GKC en dan denk ik van nou, als we dat nou in de toekomst willen voorkomen, misschien moeten we daar iets meer de nadruk op leggen. Wilt u dat doen en zo ja, hoe ziet u dat voor zich? En voor de rest denk ik dat wij alleen maar dit gebeuren toejuichen. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van Morgen, de heer Berenschot.

De heer **Berenschot (Morgen)**: Ik heb een transformatie doorgemaakt, zie ik nu. Nou ja, ik kan mijn stem misschien iets aanpassen, maar ik hou het toch bij de heer Berenschot. Wij kunnen ons goed vinden in de uitvoeringsagenda en de vraag zoals WB die heeft gesteld over de onderbouwing van onderhoudsbudget. Daar zouden wij ook graag een antwoord op willen hebben. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van D66, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. D66 heeft zich in een eerder stadium kritisch opgesteld ten aanzien van de visie BOSS. We hebben destijds ook niet voor gestemd en vandaag staan we voor een besluit waarin een aanzienlijke verhoging van de budgetten wordt voorgesteld. Laten we vooropstellen dat D66 echt waarde hecht aan goede speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen. Buitenruimte die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten, is van groot belang voor onze inwoners. Maar als we hier nu fors extra in investeren, rijst bij ons wel: heeft de vraag heeft de gemeente Winterswijk nu zoveel financiële ruimte? En als dat zo is, waarom worden andere noodzakelijke investeringen dan niet evenredig opgepakt? Voorzitter, uit de stukken blijkt dat er een structureel tekort was op het speelruimtebeleid, maar dat er nu opeens grote bedragen worden vrijgemaakt om een inhaalslag te maken. In 2025 gaat het om 307.000 euro incidenteel met in de jaren 2026 tot 2028 nog eens 661.000 euro extra. Bovendien wordt het jaarlijkse onderhoudsbudget verhoogd van 25.000 euro naar 35.000 euro. Dat betekent dus een flinke financiële verplichting voor de komende jaren en D66 vraagt dan ook aan het college: komt dit geld nu uit een overschot en zo

ja, betekent dit dat Winterswijk structureel geld overhoudt en waar komt dat eigenlijk dan vandaan? Welke andere uitgaven blijven hierdoor liggen? Want als we nu wel ruimte hebben voor deze forse investering, welke andere achterstallige zaken in onze gemeente worden dan niet aangepakt? Hoe worden de structurele kosten gedekt? Dat is ook een vraag, want het verhogen van de onderhoudskosten, betekent ook een jaarlijkse last voor de gemeentelijke begroting. En daarbij, voorzitter, D66 vindt goed onderhoud en vernieuwing van speelvoorzieningen belangrijk, maar in het voorstel wordt expliciet gesteld dat speelvoorzieningen dubbel worden opgenomen in de begroting, zowel via dit vervangingsplan als in de grote herinrichtingsprojecten, zoals Hakkelerkamp Oost en Bargerbosch. Dit betekent dat er mogelijk sprake is van onduidelijke of dubbele budgettering. Dat vinden wij wel zorgelijk en daarom vragen wij aan het college: hoe wordt er voorkomen dat er dubbel geld wordt uitgegeven aan dezelfde speelvoorzieningen? Hoe kunnen we hierdoor zicht houden op onze uitgaven? Want er wordt nu extra budget gevraagd, maar zonder een integrale afweging van de gehele begroting van Winterswijk en D66 mist daarnaast een langetermijnstrategie, oftewel een heldere visie op de spreiding en duurzaamheid van deze investeringen. Er wordt gesproken over een flexibel vervangingsprogramma met een zeven jaar cyclus, maar hoe robuust is nu eigenlijk dit beleid? Daarom vragen we ook aan het college: hoe wordt geborgd dat nieuwe investeringen niet over zeven jaar weer afgeschreven worden door slechte ruimtelijke keuzes? Voorzitter, D66 vindt goede speel-, sport- en ontmoetingsvoorzieningen belangrijk, maar de omvang van deze investering roept wel vragen op over de financiële ruimte van onze gemeenten en de gekozen prioriteiten. Wij verwachten van het college een onderbouwde uitleg over deze financiële dekking en de afwegingen die gemaakt zijn. Zonder deze duidelijkheid kunnen wij dan ook niet zomaar instemmen met deze forse uitgave. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van het CDA, de heer Van der Zwet.

De heer **Van der Zwet (CDA)**: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het iets korter houden. Vorig jaar hebben wij inderdaad deze mooie visie van BOSS vastgesteld, of heeft de raad dat in ieder geval gedaan, en de uitvoeringsagenda geeft, wat ons betreft, een mooie eerste aanzet om invulling te geven aan deze visie door speeltoestellen met achterstallig onderhoud te vervangen. Daar staat natuurlijk wel flink wat budget tegenover, maar dat mag na al die tijd ook wel. En wij ontvangen zelfs signalen dat de andere buurtgemeenten hier met jalousie naar kijken, want dat geeft mooie kansen om iets moois neer te zetten. Maar wel vragen we ons af: hoe zit het bijvoorbeeld met het onderhoud van de speeltuingebouwen, waaruit wordt dat betaald? Kan dat uit het gemeenschapsfonds betaald worden, wie voorziet eigenlijk in dat onderhoud? En ook in het gedeelte financiële paragraaf inclusief subsidiekansen, missen we eigenlijk de subsidiekansen. Wat zijn deze kansen dan? Zijn die er überhaupt? Ik weet ten tijde van de visie ook wel werd aangegeven van: dat is een momentopname, dat is niet altijd duidelijk, maar hier zijn ze helemaal niet opgenomen, zijn er dus op dit moment helemaal geen kansen. En waarom zijn ook bijvoorbeeld de investeringen in de steunvoorzieningen, zoals bijvoorbeeld het Passantenkamp, hierin niet alvast opgenomen? Moet daar niet ook alvast naar gekeken worden en rekening mee worden gehouden? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van Voor Winterswijk, de heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Er staat een mooie kreet in het stuk: wat we hebben, onderhouden we goed. Dat is een kreet die Voor Winterswijk na aan het hart ligt, want er is de afgelopen periode natuurlijk nog wel eens geschoven met onderhoud en dat blijkt wel: een hoop is verouderd. Dus wij zijn heel blij dat er nu eindelijk gewoon ook geld in de wijken uitgegeven wordt om die wijken weer up to date te maken, om die speeltoestellen up to date te maken en om dat bij te kunnen houden. De vraag van WB begrijpen we ook in die lijn van: wat we hebben, onderhouden we goed, want ja, het is natuurlijk wel fijn als we die zin ook in de verdere toekomst uit kunnen dragen. Dus wat dat betreft zijn wij ook benieuwd naar het antwoord van de wethouder, maar wij vinden het prima stuk en wat ons betreft snel aan de slag dat de wijken er ook weer mooi bij liggen. Want het draait in Winterswijk natuurlijk voor een hoop om het centrum, maar niet alleen om het centrum, de wijken zijn ook heel belangrijk.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de eerste termijn van het college, wethouder Metaal.

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Ja, voorzitter, dank u wel. Een heleboel vragen ontvangen, met name van D66. Ik heb niet zo snel mee kunnen schrijven, dus als ik iets mis, herinner me er gerust aan. Wat het college op dit moment vraagt, is echt specifiek budget voor 2025. En alle budgetten die wij daarna nodig denken te hebben voor 2026, die vragen we nog niet. Dat gaat over het onderhoudsbudget maar ook, zeg maar, die zes ton die we in de jaren 2026 tot met ‘28 of ‘29 nodig hebben, die gaan we afwegen bij de begroting. Dus wij kunnen ook op dit moment nog niets zien van hoe ziet onze begrotingsruimte eruit, maar we kunnen op basis van de uitvoeringsagenda al wel in beeld brengen wat we nodig hebben. Dat hebben we gedaan en daarom hebben we het ook zo geformuleerd. Dus u geeft met dit besluit nog geen goedkeuring aan de budgetten die wij nodig hebben voor de uitvoeringsagenda vanaf het jaar 2026. Dus ik denk dat dat even een belangrijke nuance is om te noemen. Voor 2025 willen wij heel graag aan de slag met de wijken weer mooi maken, weer plezierig voor de kinderen in de buurt. In de BOSS visie hebben wij ook al aangegeven dat veel van onze gemeentelijke speeltoestellen verouderd zijn. In 2012, rond die periode zijn een heleboel onderhoudsbudgetten uit de begroting geschrapt. Nou, we hebben met onze speeltoestellen heel lang levensverlengend onderhoud kunnen doen met minimaal budget, dus we zijn daar echt wel ervaren in geworden. Dus wat dat betreft: alle complimenten aan de mensen binnen de gemeente die zich daarmee bezighouden. Dat is ook exact de reden waarom wij denken met een minder hoog onderhoudsbudget toe te kunnen. Theoretisch is inderdaad vorig jaar met de visie berekend dat er 55.000 euro nodig zou zijn. Maar dat gaat ook uit van een gemiddelde leeftijd van de onderhoudstoestand van de speeltoestellen en we gaan nu wel de komende jaren een heel grote inhaalslag maken en ook nieuwe speeltoestellen plaatsen. Dat maakt ook dat wij verwachten dat de eerste jaren het onderhoudsbudget wat lager uit kan. Wat ook een belangrijk verschil is, is dat we op dit moment alleen een onderhoudsbudget hebben en we vragen straks ook geld voor het meerjarenonderhoudsplan. U hebt ook gezien dat er een vervangingsplan als bijlage bij zit. Daarvoor is die zes ton over die drie jaar benodigd. Dus dat het helpt natuurlijk ook fors. Dus dat verklaart waarom wij slechts een beperkte stijging van het onderhoudsbudget verwachten vanaf 2026. Bestaat er een kans dat we weer achter gaan lopen? Nou ja, dat hangt natuurlijk ook af van welke keuzes er worden gemaakt bij de begroting. Als de budgetten beschikbaar kunnen worden gesteld, dan verwachten wij dat niet, want we hebben juist nu daarvoor ook het vervangingsplan voor de komende jaren weer opgesteld. Als die budgetten niet beschikbaar worden kunnen worden gesteld bij de begroting, dan kunnen we natuurlijk die gewenste inhaalslag niet volledig maken. Dus dat zou wel enorme zonde zijn, want dat betekent gewoon een verschraling van de wijken, want dan zouden we speeltoestellen moeten gaan verwijderen, omdat die niet veel langer meer veilig gebruikt kunnen worden. De vraag of de oproep van de Partij van de Arbeid van ja, hangjeugd niet wegdrukken. Nou ja, wij zien een heel nauwe relatie tussen de wijkgerichte aanpak en BOSS. Afgelopen week is er in Winterswijk Oost nog een themabijeenkomst geweest, het thema was veiligheid, waarbij we met de inwoners en andere belanghebbenden gingen werken aan lange termijn doelstellingen op het gebied van veiligheid. Daarover pratende, kwamen we uiteindelijk uit bij de jeugd en ook bij jongeren en hangjongeren en het gevoel van veiligheid, wat daarbij kan ontstaan. Dus nou, er zaten ook speeltuinverenigingen bij aan tafel. Dus daar kom je ook in gesprek met wat kan zo'n speeltuinvereniging betekenen voor die groep jongeren? Dat proberen wij gewoon heel erg te stimuleren. Zij hebben wijkgebouwen, zij hebben een belangrijke functie voor jong en oud in de buurt en het zou heel mooi zijn als daar iets meer op het gebied van jongeren kan gebeuren. Dus daar zijn we volop over in gesprek. Een vraag van de VVD is of de participatie over de vervanging van speeltoestellen, of dat op initiatief van de burger of gemeente gaat. Nou, als gemeente hebben wij het meeste verstand van de veiligheid van de speeltoestellen. Dus wij hebben ook de planning opgesteld. Die planning, die volgen we en naar aanleiding van die planning gaan wij in gesprek met de inwoners over de nieuwe invulling. Dus het initiatief om de toestellen te vervangen, ligt bij de gemeente. Ik hoop dat ik net ook voldoende toelichting heb gegeven over uw vraag over de jongeren van 12 tot 18 jaar en de plannen die wij daar ook in relatie met speeltuinverenigingen toe hebben, dat we die echt proberen te stimuleren om daar ook in te voorzien. De vragen van D66, ja, ook wel wat algemener van aard, over de financiële ruimte. Heeft de gemeente zoveel financiële ruimte? Nou, als het gaat om het eerste verzoek om die drie ton voor 2025, die kan uit de bestemmingsreserve, dus daar is

gewoon dekking voor. Over de verzoeken of de wensen vanaf het jaar 2026, dat hebben wij op dit moment nog niet inzichtelijk, want dat weten we pas als de meicirculaire er is. We stellen elk jaar de begroting op, op basis van de meicirculaire. Wij hebben het afgelopen jaar, er wordt nu gewerkt aan de jaarrekening, hebben we wel gezien dat we net een heel positieve septembercirculaire hebben gehad en een positieve decembercirculaire. Dus dat er dan aan het eind van het jaar wel blijkt dat er sprake is van een overschot, waar we aan de voorkant geen rekening mee kunnen houden. Dus hoe echt die financiële situatie eruitziet, daar zullen we toch de kadernota en de meicirculaire voor moeten afwachten. En als er financiële ruimte is, waarom niet investeren? We investeren wel degelijk, want we gaan ook in andere dingen investeren. Nou ja, het motto is wel: we onderhouden wat we hebben, dus dat is voor ons echt de basis. We zien dat met het zwembad. We zien dat ook met andere belangrijke voorzieningen en speeltoestellen zijn ook gewoon belangrijke voorzieningen voor de wijken, vinden wij. Dus met dat motto: we onderhouden wat we hebben, heeft dat de prioriteit bij ons. Ook de vraag van hoe worden structurele kosten gedekt, dat verzoek ligt op dit moment nog niet concreet voor, dus daar kan ik ook nu nog geen antwoord op geven. Er staat in het raadsvoorstel inderdaad iets in dat sommige speeltoestellen die vervangen gaan worden, ook al verwerkt zitten in projecten die in de planning staan. Dan hebben we het over het project aan de Hakkelerkamp Oost en de Bargerbosch en in het raadsvoorstel staat, als het goed is, ook toegelicht dat de kredieten worden verminderd met die bedragen, zodat er geen geld dubbel in de begroting staat. We hebben dat met De Pas ook gezien, dat zijn gewoon natuurlijke momenten om werk met werk te maken en om dan ook die speeltoestellen aan te pakken. Dat doen we ook op de andere plekken en het zou inderdaad zonde zijn als geld dubbel in de begroting staat en ik denk ook niet dat we ons dat kunnen permitteren, om eerlijk te zijn. Ook nog een vraag van een flexibel programma, hoe robuust is dit en hoe wordt geborgd dat speeltoestellen niet na zeven jaar zijn afgeschreven? Het hangt heel erg af van het type speeltoestellen. Sommige speeltoestellen, die kunnen wel 25 jaar meegaan. Maar de vraag is van: zijn die speeltoestellen 25 jaar passend om op dezelfde plek te laten staan, want als je de leeftijd van de kinderen in de wijk, die gaat vaak omhoog tot een bepaald punt dat er weer jonge gezinnen komen met kleinere kinderen. Dus wat we op dit moment doen, is dat we ook wel speeltoestellen op de ene plek weghalen en op andere plekken in Winterswijk neerzetten, waar het weer aansluit bij de bevolkingsopbouw. We hebben in de visie op BOSS ook wel aangegeven van joh, wij hebben wel een ambitie om echt met natuurlijke speelelementen aan de slag te gaan en dan heb je het ook veel met hout. Ja, daar is de levensduur wel anders van, maar daar houden we ook wel rekening mee in ons vervangingsplan. De vraag van hoe zit het met het onderhoud van de speeltuingebouwen? De speeltuingebouwen zijn geen eigendom van de gemeente. Die zijn in eigendom van de speeltuinvereniging, of in geval van ‘t Kreil, de stichting zelf. Er zijn gebouwen die echt wel toe zijn aan een onderhoudsbeurt, maar er zijn ook gebouwen, ik denk even aan die van de Rozenstraat, die hebben het echt in de coronatijd helemaal opgeknapt. Dus die is echt prima. ‘t Kreil is natuurlijk toe aan een en nieuw gebouw, he? De ontwikkeling met ‘t Kreil met de verhuizing naar het Spoorbosje. Dus ja, daar zit nog wat in de pen, om het zo te zeggen. Maar er zijn ook wel gebouwen daar moet echt wat een slag gemaakt hebben en daar helpt ons inderdaad het fonds, die subsidieregeling lokale initiatieven. Daar zijn ook verenigingen actief mee aan de slag. Ik zag van de week een artikel nog in Binnen & Buiten, Winterswijk Binnen & Buiten, waarbij ook een aantal speeltuinverenigingen uitleggen wat voor plannen ze aan het maken zijn. De regeling die wij hebben, biedt daar hele mooie handvatten voor. Zijn er subsidiekansen voor de gemeentelijke speeltoestellen? Die vallen gewoon heel erg tegen. Dat hadden we ook wel enigszins voorzien, want we zien dat speeltuinverenigingen met het Oranjefonds en met Jantje Beton, andere fondsen kunnen aanschrijven waar we als gemeente geen beroep op kunnen doen. Wij moeten het met name hebben van de combinaties met klimaatadaptatie en hittestress, dat soort dingen. Dus in die potjes, want als we een speelplek combineren met een wadi en bomen aanplanten, dan maakt het wel meer mogelijk, zijn er meer mogelijkheden qua subsidies. Ook nog een vraag van waarom wordt er geen budget gevraagd voor steunplekken zoals op de Passantenkamp? Dat komt omdat wij nu al best wel flink budget nodig hebben om het bestaande areaal te gaan vervangen en bij de speerpunten die ook zijn vastgesteld door de raad hebben we aangegeven: we gaan eerst met het bestaande aan de slag, voordat we gaan uitbreiden. De visie op BOSS, dat is een visie met een eind jaar is 2040 en de uitvoeringsagenda die het college heeft vastgesteld, heeft een looptijd van vier jaar, dus we hebben daarna nog wel de nodige jaren te gaan en dan willen we ook wat te doen hebben. Ik kijk even rond of ik daarmee aan alle vragen heb voldaan.

De **voorzitter**: Zijn de vragen die gesteld zijn, beantwoord? Ik zie geen vingers meer, dus dat zal. Dank u wel, dan. Dan gaan we verder met de tweede termijn van de commissie. Beginnen we weer bij de fractie van WB. Geen tweede termijn. PvdA? Niet. VVD. De heer Nijman.

De heer Nijman (VVD): Ja. Even kort. Dat hele model hebben we doorgespit, hebben we gelezen dat er een aantal wensen waren vanuit kinderen van het GKC, een heel wensenlijstje stond daar bij, hartstikke leuk. Alleen, dat wensenlijstje vind ik niet terug in de uitvoering. Of lees ik er overheen, dat kan en dan denk ik van ja, dan neem je het op bij een speeltuinvereniging, de jongeren van 12 tot 18 jaar. Maar als een speeltuin om 20.00 uur dichtgaat, is het natuurlijk een utopie om te denken dat jongens van 17 en meiden van 17, dan moeten ze alsnog ergens heen. Dus ik zou toch nog iets meer verdieping willen in de specifieke doelgroep 12 tot 18 jaar. Enigszins een toelichting van: hoe gaan we dat dan vormgeven?

De **voorzitter**: Dank u wel. We gaan verder met de fractie van Morgen. Geen tweede termijn. D66, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Geen vragen aan het college maar de situatie die nu voorligt, doet wel D66 denken een beetje aan het zwembadverhaal. We beginnen namelijk aan iets in 2025, maar we weten niet of we de komende jaren het ook echt goed kunnen onderhouden. Want die budgetten moeten nog beschikbaar gesteld worden straks in de begroting en als het daar knelt, dan heb je dus straks de situatie dat we over tien jaar weer een hele klap geld beschikbaar moeten stellen. Dat zagen we natuurlijk ook bij het zwembad gebeuren als je ervoor kiest om jaren te korten op onderhoud. Maar, voorzitter, die knip is dus precies voor D66 het probleem. Je geeft nu dus drie ton uit zonder te weten of we het af kunnen maken, omdat we de andere beslissing in de begroting nemen. Het college geeft aan dat dit is, omdat ze op de meicirculaire willen wachten, maar, voorzitter, D66 wordt niet enthousiast hiervan, zoals jullie horen, van deze knip. Regeren is, wat ons betreft, ook vooruitzien en niet deelbesluiten met een knip en dan moeten we het maar weer uit de begroting vissen of dat dan weer kan. Kortom, voorzitter, nu drie ton uitgeven zonder te weten of we door kunnen, ziet D66 dan ook niet zitten, doe het dan namelijk goed. Hoe kunnen we hierdoor nou zicht houden op die uitgaven, want er wordt nu weer een extra budget gevraagd. Wij moeten straks weer uit de begroting vissen of we door kunnen. Voor D66 geeft dat niet een duidelijk beeld voor de komende jaren en daarom zullen wij straks ook niet in de raad voor dit voorstel stemmen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van het CDA. Geen tweede termijn. Voor Winterswijk, de heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Wij zullen inderdaad wel voor het voorstel gaan stemmen, want wij vinden het ook wel fijn dat het college de raad meeneemt in de verdere budgettering daarvoor, want ons betreft zou er een klap op gegeven mogen worden, maar goed, ik kan me voorstellen dat er dan ook commentaar komt uit de raad van wat doet u, u regeert over de begrotingstermijn heen. We hebben nog een vraagje. De speeltuin, er was net al even over de gebouwtjes. In een van de vergaderingen naar de aanloop van dit stuk heb ik ook al eens gevraagd over het onderhoud van de grote bomen in de speeltuinen. Daar was eigenlijk nooit wat over vastgelegd, het was altijd onduidelijk of die speeltuinen dat zelf moesten doen of dat die gemeentelijk waren. Ik weet dat dit najaar bij een van de speeltuinen de ROVA het heeft gedaan, maar kan de wethouder zeggen of daar nu echt bindende afspraken over zijn gemaakt met de ROVA en tussen de speeltuinen en de gemeente, dat dat gewoon jaarlijks meegenomen wordt?

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede termijn van het college, wethouder Metaal.

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Voorzitter, dank u wel. Nee, daar zijn op dit moment nog geen bindende afspraken gemaakt dus vorig jaar is in overleg heeft ROVA inderdaad die bomen gesnoeid, maar de afspraken op langere termijn zijn er nog niet gemaakt daarover.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Maar wilt u die afspraken wel gaan maken? Want het is ieder jaar blijft wel een beetje onzekerheid bij de speeltuinen. En ja, we hebben natuurlijk

in Winterswijk de mond vol van biodiversiteit en klimaatadaptatie en die grote bomen is wel specialistisch werk, ook gevaarlijk werk. Dus dat kan je eigenlijk niet aan de vrijwilligers van de speeltuin overlaten, want daar is professionele kijk en professionele apparatuur voor nodig en deskundigheid. Dus zou u alles in het werk willen stellen om daar goede afspraken over te maken? Die tien, twintig bomen, die zal op de balans van de gemeente niet zoveel uitmaken, maar dan weten we wel dat het bestaan van die bomen beschermd is en dat de veiligheid geborgd is.

De **voorzitter**: Wethouder Metaal.

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Als u een toezegging vraagt, die kan ik nog niet doen. Ik wil wel daarover met de verenigingen in gesprek en ook even weten van joh, wat is de impact? Want dit is dan waarschijnlijk niet bij een vereniging, bij meer, dus we zullen misschien ook wel wat meer in beeld moeten brengen. Dus die gesprekken, die wil ik zeker gaan voeren. Ja. De vraag van de VVD. Het wensenlijstje van de GKC. Ik moet heel eerlijk zeggen: die heb ik mij op dit moment niet helder op het netvlies staan, maar die zal met BOSS visie, daar zal die aan de grondslag liggen, gok ik. Ja, precies. Dus die is van vorig jaar. Ja. En u zegt van, ja, die jongeren, de speeltuinen gaan om 20.00 uur dicht en waar moeten ze dan naartoe? Nou ja, weet je, dat is nou precies zo'n punt wat we ook wel met de speeltuinverenigingen hebben aangekaart. Bij een aantal speeltuinverenigingen gaan de hekken dicht, dus kunnen ze ook niet meer op het terrein. Nou, dan kunnen ze ergens anders zitten waar ze tot overlast worden ervaren. We zijn wel in gesprek. Kijk, ‘t Kreil geeft bijvoorbeeld aan van sinds dat wij de poort niet meer op slot doen, wordt er niets meer vernield. Maar ‘t Kreil is anders gesitueerd dan bijvoorbeeld een speeltuin De Vrees die midden in de wijk ligt. Dus dat is echt weer per locatie heel erg verschillend of daar wel geen mogelijkheden zijn. Maar uw oproep is mij helder en via de wijkgerichte aanpak proberen we ook de jongeren te betrekken met hoe kunnen we ze wel een plekje geven? In de uitvoeringsagenda staat ook bijvoorbeeld het plaatsen van picknick banken, zeg maar, in parkjes. Dat is, ik weet niet, met de vorige raadsvergadering heeft WiJZ, de Winterswijkse jongeren Gen Z staat het voor, voor als jullie het afvroegen. Die hebben toen het rapport aan de burgemeester overhandigd en een van die ideeën was ook om meer soms een idee van een stadspark te realiseren. Zij gaven toen aan: als je nu bij de HEMA komt, dan staat er een bankje. Maar als je met een groepje wil zitten, dat kan eigenlijk niet. Nou, en dat dat willen we wel eens oppakken om te kijken hoe je nou echt groepsgewijs ergens kunt gaan zitten op plekken waar inwoners er geen last van hebben of waar het minder wordt ervaren, maar waar ze ook gewoon gezellig bij elkaar kunnen zijn. Want het is inderdaad niet allemaal negatief en ze hebben een plekje nodig en onze inwoners moeten daar misschien ook gewoon aan wennen, want ze horen er gewoon bij en we willen de jongeren ook hier graag houden. Maar het gaat allemaal wel in kleine stapjes. Ik zie een interruptie van de heer Van Eck.

De **voorzitter**: Sorry, die had ik nog niet gezien. Wat een bescheidenheid. De heer Van Eck.

De heer **Van Eck (PvdA)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Mogelijk omdat u net zo beduusd was van de mooie opmerking die de wethouder aan het einde maakte, want ik denk dat daar de crux in zit. Er zit een groot verschil tussen daadwerkelijk overlast geven en het voelen dat er overlast wordt veroorzaakt en ik denk dat het juist goed is, en daar zet ik juist op in, de speeltuinen moeten niet de enige oplossing zijn van dan kunnen de jongeren daarnaartoe, de publieke ruimte is van iedereen en geef dat ook alsjeblieft mee dat dat de visie is hoe Winterswijk erin staat, de gemeente, en dat soms bewoners ook het oké moeten vinden dat de publieke ruimte dan ook op de avonduren deels wordt gebruikt door jongeren en natuurlijk moeten we een streep trekken bij overlast geven, maar laten we niet dat als standaard grondhouding invliegen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wilt u daarop reageren?

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Misschien heel kort, want dat is precies onze bedoeling en daarvoor is het wel belangrijk dat we ook plekjes in die openbare ruimte creëren, waar die jongeren zich ook thuis voelen. En daarom hebben we ook de input van WiJZ erin meegenomen en willen we daar ook meer aan de slag.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan de heer Van Beek. Dank u wel, voorzitter.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja. U sprak heel kort van het rapport van de jongeren van gen Z. Kunnen wij dat ook ter inzage krijgen als raad?

Wethouder **Metaal-ten Dolle**: Ja, dat is overhandigd aan de burgemeester. Dus ik weet niet of er een digitale versie verspreid is, maar dat kan de griffie vast regelen.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Staat die erin? Dan hebben wij hem gemist. Sorry.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan is de vraag: zijn dit alle vragen? Het is geen akkoordstuk, maar is even de vraag aan de fractie van D66: wilt u daar in de raad het woord over voeren, of alleen stemmen? Ja. Oké. Daar wordt alleen over gestemd.

8. **Vaststelling bestemmingsplan Sieverdinkweg 11**

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt en dat is vaststelling van het bestemmingsplan Sieverdinkweg 11 en dan beginnen we de termijn van de commissie bij de fractie van de PvdA. De PvdA heeft daar geen bijdrage over. De fractie van de VVD? Niet. De fractie van Morgen niet. D66, de heer Deunk.

De heer Deunk (D66): Zeker. Dank u wel, voorzitter. Met het plan op Sieverdinkweg 11 gaan we een erf herstellen en we zullen eerlijk zeggen als D66, de eerste keer dat je het ziet moet je wel even wennen eraan. Maar ergens vinden we zo gek die lijn nog niet. Als je woningen wil creëren in het buitengebied en niet alleen de kernen wil vergroten, is op zich een erf herstellen cultuur historisch wel een correcte plek om bebouwing toe te voegen. Als dan een oud erf ook netjes wordt opgeruimd en de natuur wordt verbeterd, dan is dat een prima concept. Voorzitter, dit is echter wel het tweede erf dat we nu gaan herstellen als raad, zie ook de discussie waarmee we waarschijnlijk gaan instemmen als raad, vooruitlopend, zie ook de Griffel. Hiermee vestigen we dus wel een lijn in de interpretatie van onze omgevingsvisie dat het binnen bepaalde omstandigheden het heroprichten of het her gaan bewonen van een verlaten erf een mogelijkheid is. Want ja, elke situatie in het buitengebied is uniek, dat staat ook duidelijk geformuleerd. Maar als je hier een paar keer mee instemt, stelt het ook wel een zekere standaard verwachting en moet je ook in de andere situatie steeds beter kunnen aantonen waarom het daar niet zou kunnen. Wij kunnen als D66 wel instemmen met deze lijn, maar wij zijn dan ook wel benieuwd of de rest van de raad dat daarin deelt. Want ik denk wel dat het iets is waar je bewust de keuze in moet maken om die overweging zo te maken. Het is ook geen vraag aan het college, maar meer aan de rest van de raad en de rest van de partijen hoe ze ernaar kijken. Als D66 zien we op dat moment wel dat er iets extra gevraagd mag worden op het gebied van kwaliteit toevoegen in de omgeving, meer dan een standaard erfsplitsing waar niet zo heel veel verandert. Want je voegt wel wat steen toe, nou, dan mag daar vervolgens ook wel wat meer kwaliteit dan standaard tegenover staan, maar dat zien wij hier wel. Dank u wel. Dan hebben wij vervolgens nog een tweede punt en dat gaat iets meer over de beeldkwaliteit die bij dit plan zat en daarin zie je eigenlijk zeer veel verschillende boerderijstijlen die gebruikt zijn als voorbeelden en dat is deels, zoals de initiatiefnemer erover spreekt, de Saksische boerderij, daar zie je ook enkele voorbeelden van. Maar je ziet ook West Achterhoekse boerderijen en zelfs enkele Friese invloeden qua gevels en stijlen. Nu heeft D66 hierover contact opgenomen met de initiatiefnemer en het is wel echt de bedoeling om met een Saksische lokale stijl te gaan herbouwen. Toch zien wij hier als D66 ook wel een risico in. Want wat wij hier als beeldkwaliteit vaststellen, is uiteindelijk ook een uitgangspunt voor de welstand, dus is ook een beeld waar je uiteindelijk mee instemt. Dat je zegt ja, dat past hier, dat is hier realistisch. En dan vragen wij ons af: is het dan gewenst om een historische bouwstijl niet hier uit de buurt te hebben? Historische bouwstijl hier uit de buurt, prima, eigentijds, kunnen we in zekere zin ook zeker mee instemmen, maar historisch niet lokaal lijkt ons niet gewenst. Wij zijn wel benieuwd hoe het college hiernaar kijkt. En daarbij, veel van die bureaus, die maken wellicht deze keuze ook omdat zij uitgaan van eigen foto's, eigen voorbeelden die ze hebben en die werken natuurlijk veel breder dan Winterswijk alleen. Is het wellicht ook een overweging om te gaan kijken of wij een

bepaalde beeldkwaliteit kunnen zeggen hé, dit zijn een paar voorbeelden van typische bouwstijlen hier in de buurt en die gewoon beschikbaar stellen. Dat mensen ook weten van goh, waar kijken wij standaard naar? Iedereen mag best met een eigen voorstel komen en zeggen nee, dit vinden wij beter. Maar je ziet ook vaak genoeg dat heel veel initiatiefnemers zeggen goh, wij staan best wel open voor een suggestie, maar vertel dan graag wel wat wel de bedoeling is en niet alleen nee zeggen op het moment dat je iets ziet dat niet de bedoeling is. En volgens mij, volgens onze inschatting zou dit vrij eenvoudig met een zekere hoeveelheid stockfoto's die wij hebben, best wel een indruk kunnen wekken wat hier de lokale stijl is, wat een compact erf is, wat een boerderij is, wat een schoppe is. We waren benieuwd hoe het college daartegenaan kijkt. Voor de rest kunnen wij instemmen met dit plan. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Deunk. Dan gaan we verder met de fractie van het CDA, mevrouw Prinsen.

Mevrouw Prinsen (CDA): Dank u wel, voorzitter. Het CDA vindt dit op zich een prima plan om weer wat meer kwaliteit toe te voegen aan dit erf. Wel hebben we een drietal vragen. Begrijpen we nou eigenlijk goed dat in ruil voor het opruimen van het erf en dan vat ik opruimen maar gewoon even op als de boel weer netjes maken, een extra woning wordt toegekend? Is dat eigenlijk de korte samenvatting? En we zien dat het ontwerp bestemmingsplan tot begin februari ‘24 ter inzage heeft gelegen. Er zijn geen zienswijzen ingediend en ook geen ambtshalve wijzigingen doorgevoerd. Wat is de reden dat het meer dan een jaar heeft geduurd voordat het ongewijzigde plan nu voorligt bij de raad? En in aansluiting op deze vraag, dat is wellicht een technische, dus beantwoording mag uiteraard dan ook schriftelijk: zitten er nog meer bestemmingsplannen in de pijplijn en zo ja, hoeveel? Of, als dit de laatste zijn, moeten we ons dan als raad geestelijk voorbereiden op de vaststelling van de allerlaatste bestemmingsplannen eind van deze maand?

De **voorzitter**: Dank u wel. Ga ik naar de fractie van Voor Winterswijk. De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, dank u wel, voorzitter. Ja, er ligt een mooi plan. Ik vind het eigenlijk wel leuk om te horen dat de heer Deunk geeft het over meer verstening. Mevrouw Prinsen zegt een woning in ruil voor opruimen van het erf. Wie het terrein kent, ik noem het altijd het Pompeï van Winterswijk. Er liggen daar funderingen voor het begin van een klein dorp, zou je kunnen stellen. Een stukje geschiedenis: de oud-eigenaar, hij is inmiddels overleden, is eigenlijk een beetje de grondlegger geweest van de kern van Ratum. Die is daar ook begonnen met huizen bouwen en dat is uitgegroeid tot een kern. Dat is hem hier niet gelukt, maar hij is na het slopen van die boerderij eigenlijk hobbymatig begonnen met allemaal gebouwtjes die nooit afgemaakt zijn. Dus wie daar door dat landschap loopt, als je daar kijkt in die hectares, dan staat er misschien wel voor vier boerderijen aan stenen. Dus die verstening wordt niet meer. Maar ik denk ja, dat wil ik wel meegeven. Maar het is een mooi plan en ik denk dat er wel wat opgeruimd wordt als dat plan er komt.

De **voorzitter**: Dank u wel. Een interruptie van de heer Deunk.

De heer **Deunk (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het wel leuk dat de heer Van Beek van Voor Winterswijk hierop aanhaakt, maar goed, je kunt discussiëren hoe visueel stenen boven de grond versus stenen onder de grond is, maar mag ik hieruit de conclusie trekken dat Voor Winterswijk dus ook wel instemt, dan zeg ik ja, als er kwaliteit wordt toegevoegd en het wordt mooier, ik vind het ook niet erg dat er ergens wat meer stenen boven de grond is en her en der lokaal wat meer gebouwd wordt en gaat gewoond worden op plekken waar dat daarvoor niet de bedoeling was, of in ieder geval niet mocht.

De **voorzitter**: De heer Van Beek.

De heer **Van Beek (Voor Winterswijk)**: Ja, ik denk, als daar een mooi plan ligt, hebben wij daar geen moeite mee, want we zien natuurlijk best wel met het vertrekken van veel agrarische bedrijvigheid, een hele hoop echt lelijke verstening vertrekken in het buitengebied, soms ook met pijn in het hart bij ons, omdat het ook mooie agrarische familiebedrijven zijn die eigenlijk stoppen om

allerlei redenen. Maar het feit is wel dat ze stoppen en dat er een hoop veranderingen plaatsvinden en die lang niet allemaal nieuw bouwen op die plekken. Dus wat dat betreft, als die verstening met een mooi plan er komt, en of dat nou een modern huis wordt of een klassieker huis, is ons ook niet zo … Als er maar met gelijke maten gemeten wordt met andere plannen, dan hebben wij daar geen moeite mee.

De **voorzitter**: Dank u wel. U bent aan het eind van uw termijn? Oké. Dan gaan we fractie van WB. Geen bijdrage. Dan komen we bij de eerste termijn van het college, wethouder Visser.

Wethouder **Visser**: Dank u wel, voorzitter. Ja, de Sieverdinkweg, een plan met een hele forse kwaliteitsverbetering. Er wordt heel veel opgeruimd. Het is nu een verwilderd perceel, er wordt heel veel opgeruimd en er wordt eigenlijk een woning die er ooit gestaan heeft, zover ik weet in ‘86 gesloopt, die wordt herbouwd en in de schuur komt ook een extra woning. Dus absoluut sprake van een kwaliteitsimpuls. Los van wat opruimen, wordt er ook een heel belangrijk stuk aan de natuur toegevoegd. 1,6 hectare wordt aangesloten aan het Gelders natuurnetwerk, dus per saldo is dit beoordeeld als een heel mooie kwaliteitsimpuls. Er is ook gevraagd van is dit nou het laatste plan? Het plan is al vanaf ‘21 loopt dat, principeakkoord geweest. U gaf aan: vorig jaar was de inzagetermijn al afgelopen. Ik begreep dat dit het laatste plan is, maar ik ga dat nog even checken en daar krijgt u nog even schriftelijk antwoord op. Dan had ik nog een vraag van de heer Deunk, die maakt zich wat zorgen over Friese invloeden. Ik heb zelf Friese ouders, dus ik ben een heel groot voorstander van Friese invloeden, maar ik snap wat de heer Deunk bedoelt in dit kader. Uw vraag van kom nou eigenlijk met een soort stijlenboek, dat ga ik even checken of dat handig is of dat daar ook nadelen zijn. Daar kom ik ook even schriftelijk op terug. Daarmee ben ik aan het eind van mijn termijn, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat zullen we zien of er vragen zijn. Er zijn geen vragen meer. Dan gaan we verder met de tweede termijn van de commissie. PvdA niet, VVD niet, D66 ook niet. Het CDA, een tweede termijn? Geen tweede termijn. Voor Winterswijk niet en WB ook niet. Nou, dan was u inderdaad aan het eind van uw termijn. Dan rest de vraag of het een akkoordstuk is of bespreekstuk. Ik mag aannemen een akkoordstuk? Ja, dus dat gaan we als akkoordstuk naar de raad.

9. Integrale laadvisie en plaatsingsbeleid Winterswijk 2025

De **voorzitter**: Dan komen we bij agendapunt 9, dat is de integrale laadvisie en plaatsingsbeleid Winterswijk 2025. We beginnen met de eerste termijn van de commissie, bij de fractie van de VVD. De heer Garvelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Het is goed om te lezen dat de gemeente inzet op verdere verduurzaming door de ontwikkeling van laadpalen binnen het netwerk van Winterswijk. Door deze visie wordt er in ieder geval goed gekeken naar de toekomst en zetten we in ieder geval in op verdere uitbreiding en stimulering van elektrisch rijden. Of dat in Den Haag ook geldt, en kijkende naar volgend jaar, daar liggen misschien de verhoudingen iets anders, maar in ieder geval door die elektrische palen maken we in ieder geval een goede voorzet. In het raadsvoorstel lezen we dat de Europese Energy Performance of Buildings Directive 3 schrijft hoe de laadinfrastructuur geplaatst moet worden bij nieuwbouw, renovatie en bestaande utiliteitsbouw op privaat parkeerterrein. Dat is verwerkt in het bouwbesluit van 2012 en dat stelt de volgende eisen: voor nieuwe utiliteitsgebouwen met meer dan tien parkeervakken op hetzelfde terrein, moet er vanaf 2020 minimaal één oplaadpunt zijn aangelegd en bij bestaande utiliteitsgebouwen met meer dan twintig parkeervakken op hetzelfde terrein moet er vanaf 2025 minimaal één oplaadpunt zijn aangelegd. Graag zouden wij dan willen weten of we ons hier als gemeente aan dienen te houden of kunnen we hier ook van afwijken? Indien het verplicht is voor iedere gemeente, betekent dat eigenlijk simpelweg dat we, daar voldoen we nog niet aan, omdat er toch in Winterswijk verschillende locaties zijn met meer dan twintig parkeerplaatsen en daar bevindt zich nog geen laadpaal. Kan de wethouder aangeven hoe we dit gaan aanpakken en op welke termijn we dan wel aan deze eisen voldoen? Daarnaast zien we in de praktijk dat soms auto's onnodig lang bij laadpalen staan, het zogeheten laadpaalkleven. Ja, een nieuw woord. Kortparkeerladers kunnen dit probleem oplossen. Nou las ik in het stuk dat de

gemeente niet aan de slag gaat om op korte termijn de realisatie van kort parkeerladers mogelijk te maken die juist het probleem van laadpaalkleven kunnen voorkomen. Als reden geeft men aan dat men verwacht dat marktontwikkelingen voorlopig voldoende zijn om de behoefte in te vullen. Kan de wethouder aangeven wat hiermee wordt bedoeld en waarom er alsnog niet gekeken gaat worden naar deze mogelijkheid? Dat waren onze vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van Morgen geen bijdrage. D66, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Het zal u verbazen hoeveel je nog kunt zeggen over deze visie. Voorzitter, elektrische voertuigen zijn een onderdeel van de energietransitie en draagt bij aan een schonere en duurzamere gemeente. Je ziet ook dat steeds vaker het wagenpark van bedrijven geëlektrificeerd worden. D66 onderschrijft de noodzaak van een goed netwerk van laadinfrastructuur. Vooral met een vooruitziende blik, kunnen we het maar beter aan de voorkant goed ingeregeld hebben. We hebben wel enkele kritische kanttekeningen bij de voorliggende visie en het plaatsingsbeleid. Allereerst wil ik stilstaan bij het betaald parkeren. Bij sommige laadpalen in Winterswijk parkeer je namelijk betaald. We hanteren in de gemeente Winterswijk een gratis parkeerbeleid, maar dit is echter niet het geval bij dus alle laadpalen in Winterswijk, je betaalt namelijk naast je stroom ook voor het staan op die plek, dus een parkeertarief. Wij begrijpen dat je niet wil dat mensen onnodig lang blijven plakken op die parkeerplek, vooral niet als er maar één laadpaal aanwezig is. Daarvoor heb je, volgens mij, andere mogelijkheden, namelijk een boete. Nu betaalt iedere auto die een stekker inplugt bij sommige laadpalen daarnaast namelijk een parkeertarief. Dit roept bij D66 vragen op. Waarom wordt er hier een uitzondering gemaakt? Wordt elektrisch rijden hiermee niet juist ontmoedigd en harder gestraft? En hoe verhoudt zich dat tot onze ambitie van onze gemeente om gratis parkeren overal te houden? En in hoeverre vindt het college dat deze laadinfrastructuur juist toegankelijk en laagdrempelig moet blijven? Daarnaast valt het op dat in de laadvisie niets wordt gezegd over laadmogelijkheden voor elektrische fietsen. Elektrische fietsen spelen een steeds grotere rol in het verkeer en helemaal in Winterswijk. We zijn namelijk ook al eens fietsgemeente van het jaar geweest. Toch wordt hier in de visie geen enkele aandacht aan besteed. Waarom ontbreekt dit? En is het college bereid om te onderzoeken hoe we op strategische plekken zoals winkelgebieden en ov-knooppunten laadpunten voor e-bikes kunnen realiseren? D66 overweegt hier namelijk een motie voor. Een ander punt van zorg is de plaatsingsstrategie van de laadpalen. In het document wordt gesproken over een combinatie van aanvraag gestuurde en proactieve plaatsing, maar dit staat in het stuk ook weer onder het uitgangspunt niet gewenst. Is er een duidelijk plan hiervoor met meetbare doelstellingen of blijven we vooral afwachten tot inwoners een laadpaal aanvragen? D66 wil dat we vooruitdenken en de groei van elektrische voertuigen voorblijven en daarom vragen we dan ook aan het college om concreet aan te geven hoe en wanneer laadpalen proactief worden geplaatst. Ook lezen wij dat het niet gewenst is dat bestelbussen niet op publieke laadpalen komen te staan, in verband met veiligheid en toegankelijkheid en in verband met het uitzicht. Die vinden wij iets bijzonder, maar los daarvan lezen we dat het college bestuurders van bestelbussen wil stimuleren om vooral bij het bedrijf te parkeren en dit is precies een beetje de hele sfeer die wij hebben bij deze visie. Hoe realistisch is dit en hoe wilt u dit gaan doen? Want met alle respect, bestelbussen die op zulke openbare locaties gaan laden, dus op de publieke locaties laden, doen dat omdat ze de hele dag voor het werk onderweg zijn. En als de werkdag afgelopen is, dan gaan ze natuurlijk niet richting het bedrijf terug om daar vervolgens zes uur te wachten tot de bus weer vol is. Oftewel, voorzitter, hoe realistisch is dit en hoe wil het college dat dan gaan bewerkstelligen? Want je gaat je bus volgens mij niet parkeren op Veeneslat om elke dag terug te lopen naar De Rikker. En ook op financieel vlak hebben wij wel vragen. Het college spreekt over regie nemen, maar tegelijkertijd zien we dat de gemeente grotendeels afhankelijk blijft van concessies en marktpartijen. Hoe zorgen wij ervoor dat de laadpalen ook op strategische maar commercieel minder interessante locaties komen? Is het college bereid om bijvoorbeeld hier te kijken voor extra budget voor laadpleinen en innovatieve laadoplossingen, als blijkt dat de markt het uiteindelijk niet oppakt? Tot slot, voorzitter, is het D66 opgevallen dat op sommige plaatsen de tarieven van de laadpalen in Winterswijk gigantisch hoog zijn, hoger dan in Amsterdam en bijna hoger dan in elke gemeente in Nederland. Nu is natuurlijk de aanbieder degene die het tarief bepaalt. Maar wat wij wel begrijpen, is dat er soms gekozen wordt voor zeer hoge tarieven om de businesscase rond te krijgen van zo'n paal. Omdat een groot deel van het jaar een paal buiten

gebruik is. Een voorbeeld is de laadpaal bij de sporthal op de P+R. Die laadpaal is destijds een jaar buiten gebruik geweest voor de herinrichting van de fietsenstalling onder de sporthal. Deze laadpaal is toen verplaatst naar een nieuwe plek. Die nieuwe plek is ook direct de plek waar eens per jaar de truck van het bevolkingsonderzoek staat, ongeveer een maand, maar soms ook een voorlichtingstruck van bijvoorbeeld de politie of destijds de oproep tegen femicide. Dit zorgt ervoor dat wat wij begrijpen dat die laadpaal steeds duurdere tarieven gaat hanteren, want een groot deel van de tijd kan die niet gebruikt worden. Is het college bereid om te kijken naar die tarieven en in gesprek te gaan met de aanbieders waar die hoge tarieven vandaan komen en als de gemeente hier een aandeel in heeft, is het college dan bereid om te kijken naar een betere plaatsing of een bijdrage te leveren in de compensatie? Voorzitter, afsluitend. D66 is een groot voorstander van een robuust toekomstig laadinfrastructuur netwerk, een hele mondvol, maar er blijven nog wel veel onduidelijkheden en verbeterpunten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van CDA, de heer Vuijk.

De heer **Vuijk (CDA)**: Dank u, voorzitter. Ik zal proberen het iets korter te houden. Elektrisch rijden zal in de toekomst verder groeien en daar moeten we ons op voorbereiden. Hoe deze ontwikkeling exact zal gaan verlopen, is echter nog niet precies te voorspellen. Er zijn een groot aantal geopolitieke, economische, technische en emotionele factoren die gaan bepalen hoe het wagenpark in Nederland en in Winterswijk eruit zal zien in 2030 en in 2050. In de voorliggende visie wordt er in lijn met de landelijke doelstellingen van uitgegaan dat er vooral volledig elektrische auto's de functie van de huidige auto's met verbrandingsmotoren zullen gaan overnemen. Op dit moment zijn het echter met name zogenaamde plug-in hybride auto's die het meest verkocht worden en blijven de private aankopen van nieuwe of gebruikte elektrische auto's nog achter bij de doelstellingen. Ook de inmiddels beruchte netcongestie en de veranderingen in de salderingsregeling van de zonnepanelen, zoals we gisteren en vandaag nog hebben kunnen horen, kunnen onverwachte effecten gaan opleveren in de keuzes van burgers en bedrijven op dit vlak. Het is daarom goed dat er nu een geüpdate versie van de visie uit 2021 voor ons ligt, waarin wordt aangegeven dat deze visie ook iedere twee jaar zal worden bijgesteld. Dat is belangrijk, want de technische ontwikkelingen gaan snel en het kan zomaar zijn dat de realiteit er over vier of zes jaar toch heel anders uitziet dan nu wordt verondersteld. Ook goed dat de gemeente Winterswijk niet aan de lat staat voor investeringen op dit gebied, maar dat aan andere partijen wordt overgelaten. Betreffende evaluatie van de pilot met de zogenaamde verlengde private aansluitingen is het bemoedigend dat vrijwel iedereen hier positief over is en dat er geadviseerd wordt om het private laden zoveel mogelijk te stimuleren. Ook dit zal bijdragen aan een efficiënter gebruik van de beschikbare stroom- en netcapaciteit. Al met al kan het CDA zeker instemmen met het voorgenomen besluit. Wel hebben wij nog de vraag aan de wethouder of de wethouder kan aangeven wat er veranderd is ten opzichte van de huidige visie. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan verder met de fractie van Voor Winterswijk, de heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Ik ga het nog korter houden. We lezen hier wel in het hele stuk dat de capaciteit flink omhoog gaat naar aanleiding van een trend of het beeld van elektrische auto's. Er is eigenlijk een beeld in Winterswijk van de bezetting van de laadpalen, er werd wel heel veel aan gerefereerd, eigenlijk van ja, er zijn heel veel plekken, misschien dat ze dan soms niet op de goede plek staat. Nou, goed, dat laat ik dan even er buiten, maar vooral, er wordt nu vooral gekeken naar het aantal auto's wat mogelijk in de toekomst dan gaat vermeerderen en niet dat we straks dan schaarse parkeerplekken opofferen. Dat is eigenlijk vraag één en vraag twee komt er dan gelijk bij is: wanneer er nu heel veel laadpalen bijkomen, kan dat andere ontwikkelingen raken en dan vooral op het gebied van netaansluiting voor woningen of bestaande woningen of nieuwe woningen of andere ontwikkelingen in Winterswijk? Nog een vraag is: er wordt geschreven over onderweg laadpunten of grotere laadpunten. Zijn er bij het college initiatieven bekend om dit aan te leggen in Winterswijk? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de fractie van WB, de heer Te Selle.

De heer Te Selle (Winterswijks Belang): Dank u, voorzitter. Wij kunnen ons deels aansluiten bij de woorden van D66, mevrouw Ten Dolle, inderdaad, op zich is er niets mis mee om dit document vast te stellen. Niet alles is even realistisch en wat ons vooral opviel: de afdronk is eigenlijk: er zit niet heel veel visie in, ik bedoel, er staat niet echt wat verkeerds in. Maar ja, het plaatsingsbeleid is eigenlijk afhankelijk van als u wat aanvraagt, dan hebben we in ieder geval nu hierin staan aan welke criteria het moet voldoen, maar echt actief zelf gaan we niet iets doen. Dan hadden we daar nog wel een kans toe, dat was advies punt één, namelijk dat rapport over de verlengde private aansluiting oftewel de verlengkabel. Daar hadden we dus wat kunnen doen. We hebben namelijk, ik heb het rapport helemaal doorgelezen, we hebben echt met veertien pilots van alles uitgezocht. Ik lees even voor, dan staat er bij de conclusies en aanbevelingen, dat is altijd het eerste waar ik ga kijken: de ervaringen van zowel bewoners als gemeente waren overwegend positief. Succesfactoren van de pilot omvatten de effectieve samenwerking tussen de betrokken partijen en de duidelijke - communicatie naar de bewoners. Er zijn geen meldingen bekend waarbij zich onveilige situaties hebben voorgedaan. Dus je zou denken: nou, we hebben een pilot gehad. Er is geëvalueerd, alles is in orde en wat is uiteindelijk de aanbeveling dan? We maken geen keuze, maar we zetten de pilot voort. Dan hebben wij toch wat vragen als WB aan het college. Wat verwacht u nou over een jaar dan dat de voortgezette pilot gaat opleveren? Want als ik het zo lees, gaan we nog een paar maanden wat doen. Nou ja, in realiteit is natuurlijk met besluitvorming, recessen enzovoort, ligt er volgend jaar wellicht weer een rapport en als ik het zo lees, is er dan naar ons idee niet veel veranderd. Dus we willen graag weten: waarom zetten we de pilot voort en verwachten we dan dus dan een ander resultaat te hebben? Want dat zou jammer zijn, want je leest duidelijk: het is allemaal positief. Dat is een van de dingen waar we wat kunnen doen en als je door Winterswijk heen loopt of fietst, dan ziet u ook op allerlei plekken al wel dat bewoners zelf ook initiatieven nemen, waarbij ze dan niet een laadpaal hebben aangevraagd of wellicht is die afgewezen en dat daar gewoon, ik som maar op, ik heb zelf in mijn buurt gezien, dan ligt er gewoon een verlengkabel over het trottoir heen met zo'n, wat de brandweer ook heeft, zo'n drempeltje eroverheen. Nou, daar zijn allerlei creatieve oplossingen. Volgens mij is dit nu juist de kans om met die VPA om zulke dingen te voorkomen om een wildgroei, die er deels al is, te voorkomen. Dus onze vraag is echt: wat verwacht het college nou van nog een jaar langer de pilot doen? Want naar ons idee, als dat gewoon is van ja, dan komt er dezelfde conclusie uit en ik lees ook wel dat er allemaal ontwikkelingen en zo zijn, maar uiteindelijk, het komt er gewoon op neer straks, nog steeds heb je een elektrische auto en hij moet opgeladen worden met een kabel en die kabel zal over, onder of hoe dan ook over het trottoir moeten en of die kabel nou, ik zie bijvoorbeeld iets over een platte kabel, ja, uiteindelijk moeten daar gewoon koperaders in, dus het maakt niet zoveel uit. Een platte kabel die nul millimeter dik is, inderdaad, die lost alles op, maar dat gaat er niet komen. Dus wij horen graag wat het wat eruit komt en afhankelijk van het antwoord overwegen wij inderdaad, om dan daarover een motie of amendement in te dienen om voor te stellen om gewoon naar punt voorstel één te gaan, dat was namelijk voortzetten zonder aanpassing in plaats van verder onderzoek. We horen graag hoe het college hierin staat.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zie geen interrupties. Dan gaan we naar de fractie van de PvdA. Geen bijdrage. Dan gaan we even kort schorsen en daarna naar de eerste termijn van het college.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik verzoek iedereen plaats te nemen. Dan gaan we verder met de eerste termijn van het college, wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Hij doet het. Dank u wel, voorzitter. Ik begin even bij de VVD. Waar u aan refereerde, die Europese standaard, dat is wettelijk, dus daar moeten we ons gewoon aan houden en daar zijn we eigenlijk al een heel eind mee op weg, want op de juiste locaties hebben we al een heleboel plaatsingen gedaan en we plaatsen ook actief bij onder andere sportparken en andere voorzieningen. Dus daar wordt aan gewerkt. Onnodig blijven plakken bij laadpalen. Kijk, we hebben een heleboel laadpalen die binnen de concessie vallen en binnen die concessie kunnen we daar afspraken over maken. Maar de aanbieder van die laadpaal is op zich in de lead, binnen die afspraken, en op het moment dat die plek heel veel bezet zou zijn, dan gaat zo'n aanbieder zich

natuurlijk melden. Die meldingen hebben we niet en ik neem aan, als zijn businesscase benadeeld wordt, dat hij ons zeker zou weten te vinden. Dan D66, het betaald parkeren bij sommige laadpalen.

De **voorzitter**: Er is een interruptie van de heer Garvelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Ik had even een korte vraag eigenlijk. Even met betrekking tot die twintig parkeerplaatsen alwaar zich dan een laadpaal uiteindelijk moet bevinden. Dan hebben we het over sportaccommodaties en dat soort dingen, maar ik neem nou even een voorbeeld, zoals bij de Action bijvoorbeeld, daar zijn ook twintig parkeerplaatsen. Dan zou daar toch in de toekomst ook een laadpaal moeten komen, of zie ik dat verkeerd? En zo zijn er wellicht nog een aantal voorbeelden te bedenken.

De **voorzitter**: Wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Dat zijn natuurlijk ook privé-parkeerplaatsen, tenzij het op gemeentegrond is. Op zich hebben we wel goed in beeld waar plekken nodig zijn en waar we dus bij zouden willen plaatsen. We hebben ook een goed beeld, dat was ook een vraag over hoe de bezetting is van zo'n laadpaal. Dat is eigenlijk per laadpaal bekend en op het moment dat daar ontzettend veel gebruik van gemaakt wordt, is dat ook een reden om er een paal bij te plaatsen. Dus zo wordt ook daarnaar gekeken. Is dat voldoende? Even kijken. Nou, de tarieven zijn op veel plekken best laag, mevrouw Ten Dolle, en dat is ook juist mogelijk door die concessie afspraken, maar we hebben ook laadpalen buiten die concessie. U hebt het over de e-bikes, vind ik een goed punt, winkelgebieden en andere punten en bij het fietsparkeren in het centrum wordt dat meegenomen, want dat is wel een moment waarop we dat goed zouden willen regelen. Er is ook een vraag, bijvoorbeeld, naar beveiligde stallingen. U kent ongetwijfeld die boxjes die je niet alleen bij de stations ziet, maar ook elders, waarin je gewoon je dure e-bike kunt stallen en ook kunt opladen in dezelfde tijd. Proactief laadpalen plaatsen, dat doen we dus ook al. U sprak ook over de bestelbussen en zoals het hier genoemd staat, onze wens om die bij voorkeur bij het bedrijf te parkeren, dat betreft vooral de bestelbussen van langer dan zes meter. Zo staat het ook in de laadvisie genoemd en dat is al in onze huidige APV geregeld. Kleinere bestelbussen kunnen gewoon op de normale plekken, die passen daarop, laat ik het zo zeggen. Maar het gaat om de bestelbussen langer dan zes meter.

De **voorzitter**: Er is een interruptie van mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Even meteen aanhakend hierop. Dat hebben wij ook gelezen in het stuk, dat het gaat om langer dan zes meter, maar daarin schrijft het college van we gaan stimuleren om ze bij een bedrijf neer te zetten en ik kan me voorstellen, ik ken ook een aantal die een grotere bus hebben langer dan zes meter, nou, die zijn de hele dag onderweg geweest en vervolgens moet die geladen worden. Nou, dat gebeurt bij een traaglader in de buurt. Dat duurt dus acht uur ongeveer om op te laden. Dus dat doe je in de nacht als je aan het slapen bent. En ik kan me ook goed voorstellen, diegenen die gaan niet eerst naar de zaak toe of naar het bedrijf toe om daar de bus neer te zetten en vervolgens zes uur te wachten om dan vervolgens naar huis toe te gaan met die bus. Dus hoe realistisch is het, dat is eigenlijk mijn vraag. Dus het ging mij niet over hoe groot die bestelbussen zijn, dat kan ik in het stuk lezen, maar eigenlijk van hoe realistisch zijn uw eigen plannen hierin? Want niemand gaat de auto op Veeneslat neerzetten om volgens naar de Rikker te lopen, dat is eigenlijk wat ik aangaf. Dus daar zou ik eigenlijk wel nog antwoord op willen, op die vraag.

De **voorzitter**: Wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Nou, daar kom ik dan later schriftelijk op terug, als dit antwoord blijkbaar op dit moment onvoldoende is.

De **voorzitter**: Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel. Zou u dan ook schriftelijk mee willen nemen in de beantwoording, u gaf aan dat het nu ook al in de APV geregeld is over iets met bestelbussen groter dan zes meter, wat dan precies de bepaling is en of dat geldt voor alle bestelbussen groter dan zes meter die niet in de openbare ruimte mogen parkeren. Of hoe moet ik dat dan zien? Zou u dat dan ook schriftelijk willen meenemen?

De **voorzitter**: Wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Dat gaan we doen. Even kijken, de tarieven zijn hoog. Dat is zeker niet overal het geval, wat binnen de concessie valt, niet. Daar zijn afspraken over gemaakt. Dan hebben we, de heer Stammers heb ik al genoemd, die bezetting van de laadpalen is in beeld, gaat niet ten koste van schaarse P-plekken, juist omdat dat dus ook een beeld is. Kunnen meer laadpalen andere ontwikkelingen raken? Nee, ook dat is geregeld binnen de visie. U vraagt naar initiatieven voor het opladen van met name grote vervoermiddelen, vrachtwagens, Wij zitten gewoon niet op een corridor, zoals dat bijvoorbeeld in Aalten het geval is, waar die initiatieven wel bekend zijn. Dus op dit moment zijn er bij ons geen initiatieven bekend. Volgens mij heb ik nu iets overgeslagen over de veranderingen waar mijnheer Vuijk naar vroeg. Ja, dat is een hele lijst wel. Nou ja, het grote verschil ten opzichte van ’22, ‘21 is dat we natuurlijk de nieuwe ontwikkelingen hebben meegenomen en dat de scope verbreed is. We hebben het aangepast naar aanleiding van het veranderde beleid, de veranderde regelgeving en ook de markt voor elektrische voertuigen is gewoon duidelijk veranderd. Prijzen van elektrische voertuigen en zelfs ook op de tweedehandsmarkt liggen nu binnen het bereik van een bredere groep inwoners, dus daar zijn de aantallen met name ook op aangepast. Het geeft gewoon een snelgroeiende laadbehoefte. U hebt ook gezien dat de prognose in 2021 stond op zo'n 270 punten in 2030, terwijl we nu spreken van 425 in 2030 en zelfs meer daarna. We hebben hierin ook het toestaan van VPA-’s, de verlengde private aansluitingen, in ieder geval voor meer mensen toegankelijk maken. Dat is dan meteen ook een antwoord op andere vragen, want in het evaluatie rapport ziet mijnheer Te Selle inderdaad bepaalde aanbevelingen. Het college heeft inderdaad een andere keuze gemaakt en is het hier met WB ook eens. We gaan de VPA-‘s meer faciliteren en bekijken zo spoedig mogelijk hoe die te implementeren. Dat is in de visie verwerkt, maar we gaan natuurlijk niet het evaluatierapport van anderen wijzigen. We hebben daarin anders geacteerd dan dat het advies daarvoor was. Sorry dat ik een beetje warrig ben, mijnheer Vuijk, maar dat was even een bruggetje. Verder, een van de andere verschillen met de laadvisie van 2021 is de voortgang van de transitie van uitstootvrije logistiek, onder andere invloed van zero-emissiezones, maar ook bestel- en vrachtvervoer en je ziet op de bouwplaats gewoon steeds meer machines die ook elektrisch zijn. Dus dat zijn wel duidelijk andere situaties dan 2021 en dat vraagt gewoon meer van onze laadvisie en meer plekken. Als het goed is, heb ik alles gehad, voorzitter.

De **voorzitter**: Dat gaan we horen. Staan er nog vragen open waar we antwoorden op willen voor u aan de tweede termijn begint? Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, ik heb er nog twee over. Ik denk dat er eentje vergeten is omdat er een interruptie kwam van mijn collega. Dat ging over dat gratis parkeren en het parkeertarief wat wel wordt gehanteerd bij de elektrisch voertuigen. Het tweede is dat ik ook aan had gevraagd hoe we omgaan met strategische plaatsing van laadpalen die er al zijn. Bijvoorbeeld het voorbeeld van de laagbouw op de P+R bij de sporthal, die een groot deel van het jaar niet gebruikt kan worden doordat daar een voorlichtingstruck staat of die van het bevolkingsonderzoek, dus hoe daarmee wordt omgegaan, of er nog gekeken wordt om die bijvoorbeeld wederom, voor de derde keer, te verplaatsen.

De **voorzitter**: Wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Dank u wel, voorzitter. Inderdaad, die had ik nog niet beantwoord. Daar wil ik graag ook schriftelijk op terugkomen. Dan nemen we die mee. Beide, dan nemen we die beide mee.

De **voorzitter**: Oké, zijn er nog meer vragen die openstaan voor een tweede termijn?

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ik begrijp dat er niet direct antwoord op kan komen, hoor, maar we zouden het wel prettig vinden als we het enige geruime tijd voor de raad kunnen ontvangen, zodat we eventueel desnoods een motie kunnen overwegen. Oké.

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met de tweede termijn van de commissie. Dan beginnen we weer bij de fractie van de VVD. De heer Garvelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Ik zat nog eventjes met het feit van die twintig parkeerplaatsen. Ik heb dat nog niet helemaal helder of ik mis iets. Dus er wordt dus voorgeschreven dat het utiliteitsgebouw met twintig parkeerplaatsen, dat is dan bijvoorbeeld privaat terrein waar nog geen laadpaal zich bevindt dat die bedrijven min of meer verplicht zijn om dus een laadpaal te plaatsen. Maar mijn vraag is, om even het voorbeeld van een Action of misschien wel een McDonald's of wat dan ook. Is het de gemeente dan die daar opdracht toe geeft, die uiteindelijk een bedrijf wijst op het feit van, luister eens, je hebt twintig parkeerplaatsen, maar geen laadpaal. Komt dat van de gemeente uit of moet een bedrijf daar zelf voor zorgdragen, dat de gemeente daar een controlerende functie heeft? Hoe gaat het nu precies in zijn werk? Daar ben ik wel even nieuwsgierig naar. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De fractie van Morgen. D66 een tweede termijn? Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, voorzitter. Die zou ik wel willen gebruiken, alleen ik begrijp en ik snap, ik wacht even de schriftelijke reactie af, omdat wij natuurlijk veel vragen open hebben staan. Dus ik kan niet uitgebreid verder ingaan nu op een tweede termijn, behalve dan dat het college heeft aangegeven dat de tarieven niet hoog zijn in Winterswijk. Even voor uw beeld: als je op zo'n sommige plekken gaat laden, acht uur lang, betaalt u 47 euro. Als je naar een snellader gaat, die normaal stukken duurder zijn, normaal betaal je daar het dubbele tarief ten opzichte van een traaglader, dan ben je daar in dit geval, bijvoorbeeld de Lidl in Winterswijk, de helft aan kwijt. Dus het feit dat we zeggen dat er geen hoge tarieven worden gehanteerd, er is geen enkele andere plek, in ieder geval die ik heb gevonden, in de Achterhoek waar je zulke hoge tarieven betaalt als in Winterswijk. Dus ik zou toch voorzichtig willen zijn om uit te spreken dat we die niet hebben. Maar misschien zou het ook een stuk lager worden op het moment dat er geen parkeertarieven worden gerekend, maar daar later meer over. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede termijn van het CDA. Geen tweede termijn. Voor Winterswijk? Niet. WB. De heer Te Selle.

De heer **Te Selle (Winterswijks Belang)**: Dank u, voorzitter. We zullen kort zijn. Ik ben aangenaam verrast dat het college aangeeft dat we de VPA-'s wel gaan implementeren, dus dat is fijn. Ik ben onaangenaam verrast dat ik dus zelf daar waarschijnlijk overheen heb gelezen in de visie. Maar goed, ik zal het nog een keer goed doorlezen. Maar deze toezegging is al is prettig, dus daarmee, voor de rest hebben wij geen op- of aanmerkingen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan eindigen we de tweede termijn van de commissie bij de PvdA. Er is geen bijdrage. Dan gaan we naar de tweede termijn van het college, wethouder Fleuren.

Wethouder **Fleuren**: Dank u wel, voorzitter. Allereerst even, mevrouw Ten Dolle zegt geen hoge tarieven. Dat was volgens mij niet wat ik zei, met name daar waar laadpalen binnen de concessie vallen, kunnen wij afspraken maken. Daar waar het commerciële aanbieders zijn, is dat een ander verhaal en dat kan dan inderdaad duurder uitvallen dan dat u van elders gewend bent. Om mijn collega mijnheer Temming niet helemaal voor niets achter mij te laten zitten, gaat de vraag over de twintig P-plaatsen en wie gaat hier werk van maken, van de VVD, mijnheer Temming even beantwoorden.

De **voorzitter**: Mensen snappen wel dat u niet Sylvia Fleuren bent, dus ik zou zeggen: neem gewoon het woord.

De heer **Temming**: Goedenavond, allemaal, Theun Temming. Ik ben adviseur duurzame mobiliteit. Veel vragen die voorbijkwamen, zou ik graag willen toelichten, maar een aantal komen dus schriftelijk terug. Wat betreft die twintig parkeerplaatsen, die regelgeving, dat zijn richtlijnen die steeds strikter worden en op een gegeven moment zal Nederland ze ook uit moeten voeren. Na 2026 worden ze nog weer strenger en daar moeten dus ook die utiliteitsgebouwen aan voldoen. Als het gaat om de grond die in bezit is van de gemeente, dan kunnen wij daar zelf iets in betekenen. Als het privaat is, zal dus de eigenaar daar iets in moeten doen. En als dat richtlijnen zijn, dan kunnen we dat nog oprekken, maar op den duur wordt dat ook wel gewoon in bouwbesluiten en dergelijke opgenomen, dus kun je er ook niet omheen. Zo zit het eigenlijk in elkaar en het is continu een ontwikkeling. Dus dit jaar verandert er weer iets, volgend jaar verandert er weer iets en dat ambitieniveau is ook wel wat moeilijk te volgen, omdat ook op het gebied van duurzaamheid het best wel grillig is. Dus het doel van, zoals het in de visie is opgenomen, is eigenlijk van houd er rekening mee dit kan eraan komen of komt er al aan. Wij moeten daarop anticiperen en waar wij zelf in machte zijn om daarop te anticiperen, doen we dat en waar wij ontwikkelingen kunnen faciliteren of ondersteunen, doen we dat ook.

De **voorzitter**: Ja. Een vraag van de heer Grevelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Dank u wel voor uw heldere uitleg, mijnheer Temming, maar dan is even mijn vraag: we praten over 2025, in het stuk staat dan duidelijk dat vanaf 2025 dus private bedrijven met private parkeerplaatsen, twintig stuks, uiteindelijk zo'n paal moeten hebben. Ik blijf maar even bij het voorbeeld van de Action, stel nu in 2026 of van mijn part in 2027 heeft de Action nog niet zo'n paal. Wie gaat dan tegen de Action zeggen: je moet zo'n paal hebben of wie controleert dat?

De heer **Temming**: Dat is voor mij ook nu nog moeilijk te beantwoorden, omdat het nu nog om richtlijnen en ontwikkelingen gaat. Als dat echt eisen worden, dan zal daar ook op gehandhaafd of gestuurd moeten worden. Hoe dat vorm krijgt, weet ik eigenlijk zo niet, omdat dat voor heel Nederland dan eigenlijk ook geldt en hoe dat dan gehandhaafd wordt, is voor mij nog even iets waar ik verder in moet duiken. Daar ben ik heel eerlijk in.

De heer **Garvelink (VVD)**: Goed. Mooi. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Zijn er nog meer vragen aan de heer Temming? Anders wordt u bedankt voor de bewezen diensten.

De heer **Temming**: Ja. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dan kijken we even of wethouder Fleuren nog een bijdrage heeft voor haar tweede termijn of dat ze aan het eind is van de tweede termijn.

Wethouder **Fleuren**: Ik heb geen bijdrage meer.

De **voorzitter**: Geen bijdrage meer. Dan kan ik me voorstellen dat het nog geen akkoordstuk is. Dus dan gaan we kijken of het een ... Dat u laat weten of de vragen aanleiding geven om er een bespreekstuk van te maken of alsnog een akkoordstuk.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Voorzitter, we hadden ook een motie aangekondigd over elektrisch fietsen, dus de e-bikes, dus die hebben we sowieso aangekondigd. Dus wat ons betreft is het sowieso al een bespreekstuk.

De **voorzitter**: Dan is het duidelijk, dan wordt het sowieso een bespreekstuk. Dank u wel.

10. **Jaarverslag LerenWerkt 2023-2024**

De **voorzitter**: Dan gaan we verder met het volgende agendapunt, dat is het jaarverslag leren werkt. Dan beginnen we de eerste termijn van de commissie bij de fractie van Morgen. Die heeft geen bijdrage. D66, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja. Dank u wel, voorzitter. Onderwijs is een sleutel tot een kansrijke toekomst. D66 gelooft in gelijke kansen voor iedereen en ziet goed onderwijs als de basis voor persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie. Daarom volgen wij met grote aandacht ook alle ontwikkelingen rondom schoolverzuim en ook dit verslag. Wij willen vandaag enkele belangrijke punten aanstippen en hiervoor vragen stellen aan het college. Het verslag benadrukt dat de preventieve spreekuren en een nauwere samenwerking tussen leerplichtambtenaren en scholen bijdragen aan een betere signalering van verzuim. Dit vinden wij een goede ontwikkeling, maar wij willen wel graag weten hoe deze aanpak wordt gemonitord en eventueel wordt geëvalueerd. Zijn er bijvoorbeeld concrete meetbare effecten zichtbaar in die dalende verzuimcijfers? Op welke manier wordt de effectiviteit bijvoorbeeld van deze maatregelen daadwerkelijk in kaart gebracht? Daarnaast, voorzitter, lezen wij in het rapport dat het absoluut verzuim toeneemt door de instroom van nieuwkomers en dat de capaciteit van het ISK, de internationale schakelklassen, beperkt is. Dit belemmert de doorstroom naar regulier onderwijs. Welke structurele oplossingen overweegt het college om deze doorstroom te verbeteren en de wachttijden te verkorten? Daarnaast vragen wij of het college bereid is om samen met andere gemeenten en onderwijsinstellingen in de regio te pleiten voor extra ISK capaciteit bij het rijk. Een eerlijke, goede start, draagt immers ook bij aan een betere integratie. En dan, voorzitter, zien wij nog dat er een zorgelijke trend is in het rapport. Een zorgelijke trend is namelijk de stijging van het aantal voortijdige schoolverlaters, mede doordat jongeren kiezen voor werk in plaats van onderwijs. Wat doet het college om deze jongeren te motiveren alsnog een startkwalificatie te behalen? Wordt er bijvoorbeeld nagedacht over initiatieven om bedrijven actief te betrekken bij het stimuleren van scholing, bijvoorbeeld via leer-werktrajecten of BBL-trajecten? Wij zien namelijk kansen in een intensievere samenwerking met het bedrijfsleven om jongeren perspectief te bieden. Daarnaast kent Winterswijk ook een hoog aantal meldingen van jongeren zonder onderwijsinschrijving. Welke specifieke stappen onderneemt het college om deze groep sneller en effectiever toe te leiden naar onderwijs? Is het college ook bereid om hier dan extra middelen voor te reserveren, zodat we een versnelde plaatsing van deze leerlingen ook daadwerkelijk kunnen realiseren? Tot slot, voorzitter, lezen wij in het verslag dat jongeren die geen onderwijs volgen vaak worden doorverwezen naar de jeugdzorg, de Wmo of de Participatiewet. Hoe wordt geborgd dat deze jongeren niet uiteindelijk tussen wal en schip vallen? Ziet het college kansen om de samenwerking met werkgevers en sociale diensten ook te intensiveren, bijvoorbeeld door verplichte opleidingscomponenten op te nemen in trajecten voor bijvoorbeeld de bijstand of de Wmo-uitkeringen? Voorzitter, onderwijs is de basis voor een sterke samenleving en D66 zet zich in voor een aanpak die niet alleen verzuim bestrijdt, maar vooral echt kansen biedt. We kijken dan ook uit naar de beantwoording van het college op al onze vragen en hopen samen stappen te zetten om het onderwijs nog toegankelijker en effectiever te maken voor al onze jongeren in Winterswijk en mogelijk zullen wij dan ook nog met een motie komen bij de raad. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we verder met de fractie van het CDA, mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Dank u wel, voorzitter. Het jaarverslag LerenWerkt, geeft voor het CDA geen aanleiding voor vragen. Wij lazen echter gisteren een artikel in De Gelderlander wat ons enige zorgen gaf. Het artikel gaat over het advies dat kinderen uit groep acht ontvangen voor hun keuze naar het vervolgonderwijs. In dit artikel wordt een kaartje getoond met de gemiddelde adviezen in Nederland. Het is een wat bijzonder geschreven artikel, waarvan ik eerlijk gezegd niet helemaal de conclusie volg. Op het kaartje van Nederland dat bij het artikel zit, valt Winterswijk op als gemeente met veel leerlingen die een vmbo-advies krijgen. Ook ten opzichte van vergelijkbare gemeenten onderscheiden we ons. Is, wat in dit artikel geschetst wordt, correct? Is er een verandering ten opzichte van voorgaande jaren waarneembaar? Hoe moeten wij het onderwijsniveau zien in Winterswijk ten opzichte van Nederland? Moeten wij ons zorgen maken? Als kinderen niet op hun

plek zitten, kan dat uitval of andere problemen tot gevolg hebben en dat willen we juist voorkomen. Dank u wel, voorzitter.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Voorzitter?

De **voorzitter**: Een interruptie van mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ja, dank u wel. Ik ben wel even nieuwsgierig, want ik heb het artikel ook gelezen. Ik heb ook het debat gevolgd, drie dagen geleden, over die instaptoets en het advies wat daaruit voortkomt in de Tweede Kamer. Maar u geeft aan: moeten we met … We zien dat er meer vmbo gemengde theoretische leerweg wordt geadviseerd in Winterswijk, moeten we ons zorgen maken? Waar maakt u zich dan precies zorgen over? Waar denkt u zich zorgen over te moeten maken?

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Ik maak mij zeker niet zorgen over het aantal vmbo-leerlingen, want die hebben we zeker nodig. Dus dat is het probleem niet. Ik vraag me alleen af of ons onderwijsniveau goed is ten opzichte van het niveau in Nederland. Zouden wij nog een tandje erbij moeten doen of juist niet? In ieder geval, krijgen de kinderen het onderwijs dat ze verdienen? Als je dus gemiddeld gezien kijkt naar het kaartje, dan zitten wij onder het gemiddelde. Ik vraag mij dus ook af of dit klopt. Ik snap het artikel namelijk niet helemaal. Dus mijn vraag is ook aan de wethouder: klopt het artikel en klopt de conclusie die erin staat?

De voorzitter: Dit wordt een heel interessante discussie, maar ik wil wel wijzen, we hebben het over het jaarverslag LerenWerkt. We gaan niet krantenartikelen bespreken. Dus ja, de wethouder mag er straks kort op reageren, maar ik wil wel proberen bij het agendapunt te blijven. Ja, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Dank u wel, voorzitter. Dan blijf ik bij het agendapunt, want een verkeerd schooladvies zorgt namelijk voor ontzettend hoge verzuimcijfers en dat is waar dit verslag over gaat. Maar ik wil toch even terugkomen op wat mevrouw Van der Vinne zegt. Begrijp ik dan goed dat het CDA zich misschien zorgen maakt op het moment dat wij in Winterswijk meer schooladviezen hebben op gemengde theoretische leerweg ten opzichte, als het niet aan het landelijk gemiddelde is, waar havo advies, bijvoorbeeld aan de cijfers wordt gedaan. Maakt u zich zorgen op het moment dat we niet het landelijk gemiddelde van een ander schoolniveau geadviseerd wordt? Want ik heb een beetje het gevoel dat u graag zegt van de kwaliteit van het onderwijs, dat schaar ik aan het feit van hoeveel havo- of vwo-adviezen er zijn. Daar heb ik even mijn zorg over.

De **voorzitter**: Nou, kort nog, mevrouw Van der Vinne en dan ...

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Nee, dat is zeker niet het geval. Het gaat niet om het aantal vmbo-leerlingen of het aantal TL-leerlingen of, daar gaat het niet om. Het gaat erom dat kinderen op hun plek zitten en het juiste advies krijgen om schooluitval te voorkomen.

De **voorzitter**: Dank u wel. U was klaar met uw termijn? Dan gaan we naar de fractie van Voor Winterswijk, de heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Ons viel in ieder geval op dat de gemeente Oude IJsselstreek ook hier er andere zaken op nahoudt. En ja, daar stellen we eigenlijk een vraag over. Welke middelen zet de gemeente in, we hebben natuurlijk een leerplichtambtenaar, zet de gemeente zich ook volledig in om dan dat verzuim tegen te gaan en hoe doet de gemeente dat of is de leerplichtambtenaar voldoende in contact met de scholen of is het eigenlijk dat de scholen het meer zelf moeten doen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Gaan we naar de fractie van WB, de heer Te Selle.

De heer **Te Selle (Winterswijks Belang)**: Dank u, voorzitter. We zullen kort zijn. We hebben het rapport ook doorgelezen en wat ons opviel was eigenlijk dat procentueel de grootste stijging van verzuim zit in de categorie luxeverzuim. Nou, dat wordt netjes uitgelegd, dus we hadden daar twee korte vragen over, want ik denk dat alle andere punten best moeilijk zijn op te lossen. Maar luxeverzuim, deelt het college de mening dat dat eigenlijk misschien best nog wel goed is aan te pakken? En is het zo dat de getallen die hier dus staan, dat zijn dus alleen maar die diegene waarvan geconstateerd is dat ze niet tijdens een schoolvakantie op vakantie waren en dat daar dus al de leerplichtambtenaren gehandhaafd heeft en zou het dus zo kunnen zijn dat misschien het werkelijke getal nog wel hoger is? Daarnaast wil ik nog even melden dat ook wij als WB de krant lezen.

De **voorzitter**: Waardevolle informatie. We gaan verder met de fractie van de PvdA, geen bijdrage. VVD, de heer Garvelink.

De heer **Garvelink (VVD)**: Dank u wel, voorzitter. Ja. Ook even kort. Een beetje aansluitend op wat D66 al vroeg. Dat had te maken met het ISK. Daar is een wachtlijst voor. Wij waren eigenlijk wel nieuwsgierig hoe nu de huidige situatie is. Is er verbetering opgetreden of wordt er nog aan gewerkt om die wachtlijsten terug te dringen? En als die al verbeterd is en die wachtlijst wordt teruggedrongen, in hoeverre is dan het ISK voorbereid op een plotseling grotere instroom? Kan daar de capaciteit tijdelijk of permanent worden aangepast? Dus hoe flexibel is dat ISK nu? Dat zijn eigenlijk onze vragen. Dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan komen we bij de eerste termijn van het college. Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Dank u wel, voorzitter. Mooie vragen, moet ik eerlijk zeggen, en ook vragen die de zorgen van ons als college ook bezighouden. Dan gaat het natuurlijk met name over de vraag die mevrouw Ten Dolle terecht stelt: de hoge stijging vroegtijdig schoolverlaters. De aanpak doen wij vooral regionaal, omdat deze jongeren vaak ook regionaal, in het rapport kun je ook zien, waar gaan deze mensen nu naartoe? Veelal, als ze naar het mbo gaan, gaan ze buiten onze woonplaats naar school. Als ze dan uitvallen, worden ze via die school ook gemeld en gaan we regionaal kijken: wat kunnen we hier nu aan doen? Doorstroompunt gaat met al deze leerlingen ook in gesprek. Helaas moet ik uit eigen ervaring spreken dat die gesprekken ook daadwerkelijk plaatsvinden en moet ik eerlijk zeggen ook echt wel goed zijn en de jongeren, dan hebben we het vaak over de 18-plus jongeren, echt wijzen op: wat wil je nu met je toekomst? Wil je voortgaan op school? Wat is de reden van verzuim? Wat heb je nodig om niet te verzuimen? Wat heb je nodig om eigen stappen te nemen voor je eigen toekomst? Dat kan zijn werk-leer trajecten. Dat kan ook zijn soms een zorgstructuur, als er echt meer aan de hand is. Dus er wordt heel goed gekeken, per geval, wat is hier nodig om die jongeren ook vooruit te helpen? Als die jongere teruggaat naar school, houden ze een vinger aan de pols. Ook dat staat wel in het in het rapport. De monitoring van deze jongeren, die blijft eigenlijk altijd op een waakvlam staan. Tot nu toe tot 23 jaar, maar omdat de wet gaat wijzigen, gaat het straks wijzigen naar 27 jaar. Dus ook die doelgroep wordt verbreed omdat we zien dat na 23 eigenlijk die zorg ook niet meer nodig is, want dan zijn deze jongeren nog steeds jong, onervaren en zonder startkwalificatie op de arbeidsmarkt of binnen het onderwijs of binnen een zorgstructuur. Dus er wordt heel duidelijk gekeken: of een jongere gaat naar de zorg, of een jongere gaat naar werk of een werk-leertraject of hij gaat weer terug naar school. Helaas verhuizen soms ook jongeren uit onze regio, die raak je dan wel kwijt. Maar in elke regio is een soort van doorstroompunt, dus dan hoop je wel dat ze daar ook opgevangen worden.

De **voorzitter**: Er is een interruptie van mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw Ten Dolle (D66): Dank u wel, voorzitter. Even korte aanvullende vraag. En sorry als ik daar een beetje technisch in wordt. Op het moment dat we een vroegtijdige schoolverlater hebben zonder startkwalificatie, u geeft aan, na de 23ste stopt in principe die waakvlam, als zo'n jongere 23-plusser op dat moment niet onder zorg of iets anders in beeld is, is de gemeente dan wel actief aan het kijken

van hoe gaan we daar misschien wel met het omgaan met geld of iets anders bovenop zetten, want iemand zonder startkwalificatie boven de 23 ontvangt tot zijn 27ste geen uitkering. Dat is eigenlijk wat de regel is in de wet. Dus we weten dat de stap naar armoede en schulden heel erg groot is bij die doelgroep. Is er iets ingebouwd bij ons als gemeente dat we denken nou, we weten, die stopt als 23-jarige, heeft geen startkwalificatie, valt misschien niet onder de zorg, de waakvlam stopt. Wat kunnen we daarop zetten om ervoor te zorgen dat die niet bij zijn 25ste direct bij de Stadsbank moet zijn?

De **voorzitter**: Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Dat is nou precies de reden waarom er uitgebreid wordt, qua leeftijd, naar 27, omdat jongeren anders echt in een gat vallen, eigenlijk geen zorgstructuur meer hebben en geen monitoring meer plaatsvindt en dus kan verzuipen in schulden. Sommige jongeren redden zich prima en die hebben gewoon werk, dus dan is het helemaal prima, maar het is wel goed om de jongeren tot 27 dan ook in beeld te houden. Dus die wetswijziging vind ik zelf erg terecht en ook heel nuttig. Juist om dit te voorkomen. Dus het signaal is heel duidelijk en daar zit precies ook onze zorg.

De **voorzitter**: Mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Begrijp ik dan goed dat we wachten tot die wetswijziging van kracht gaat of doen we dat nu al? Kunnen we in ieder geval anticiperen en eigenlijk in die gedachte van die wetswijziging handelen, als Winterswijk?

De **voorzitter**: Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Voorzitter, het college is daar in de samenwerking met de regio al wel op aan het anticiperen. Of het alleen al in werking is, dat moet ik u even schuldig blijven, maar we zijn ons daar zeker op aan het voorbereiden, zeker ook met het oog op de wet van school naar duurzaam werk die er ook nog eens aan zit te komen. U vroeg ook naar de samenwerking met het bedrijfsleven. Dat is er natuurlijk ook, want we kijken altijd: zijn er werk-leertrajecten mogelijk voor schoolverlaters of schooluitval? Dus die samenwerking is er wel degelijk en je gaat ook vaak, ik weet niet of ZEG Achterhoek u iets zegt, in het actieplan Achterhoekse jongeren zit ook de samenwerking met het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven wordt daarin overigens ook aangesproken op groenpluk, want ze hebben heel graag jonge mensen aan het werken, niet altijd met een startkwalificatie, dus ook dat is een zorg en ook daar ziet het bedrijfsleven ook wel dat dat niet de goede weg is. Dus die samenwerking is over het algemeen echt heel goed. De preventieve gesprekken haalt u aan. Die zijn geëvalueerd op het Houtkamp College, waar ze in eerste instantie hebben plaatsgevonden, en erg positief bevonden, want we zien daar minder verzuim optreden. Ik ga even voor u uitzoeken hoe we dat nog verder monitoren, daar moet ik het antwoord even schuldig op blijven, dus die ga ik even voor u voor u uitzoeken. Dan de ISK, daar vraagt ook de VVD naar. In de regio werken wij samen met alle ISK-'s. Die vallen eigenlijk allemaal onder Achterhoek VO. Achterhoek VO, daar zijn wij twee jaar geleden al mee begonnen, want we zagen toen al een toestroom in het aantal ISK leerlingen en we zagen ook wachtlijsten ontstaan. Die wachtlijsten zijn overigens niet in een stijgende lijn. Die gaan een beetje zo, het fluctueert enorm, want de ene keer is het aanbod enorm en de andere keer is het aanbod gewoon nul. Dus de laatste keer, ik denk dat dat een week of drie, vier geleden was, ben ik op ISK hier in Winterswijk geweest, toen was er geen wachtlijst, maar ze hebben wel veel aanbod. Dus ze zien ook dat ze eigenlijk te weinig lokalen hebben voor het opvangen van hun leerlingen en daarvoor heeft de gemeente gemeend daar een noodgebouw te moeten plaatsen, zodat er zo veel mogelijk leerlingen gewoon in een reguliere schoolstructuur komen. Dan voorkom je nog steeds niet altijd wachtlijsten, omdat er zoveel fluctuatie in zit. Toen hebben we met Achterhoek VO ook afgesproken: laten we dan zorgen dat, ook al is de schoolinschrijving nog geen feit, laten we wel zorgen dat deze kinderen op school komen, deze jongeren op school komen en in ieder geval een begin kunnen maken. Dus er is een soort wachtlijst structuur voor opgezet, waarbij die kinderen dus niet de hele dag thuis zitten, maar al wel vast kunnen wennen aan de schoolstructuur. Het probleem is wel, dat zegt de VVD heel terecht, dat de capaciteit een probleem is, want de NT2-docenten en de NT1-docenten liggen echt niet voor het oprapen en die heb je echt heel hard nodig. Zeker bij de ISK-'s. Dus dat is een probleem en daarom is de samenwerking in de regio ook erg prettig, want daar kan

uitwisseling plaatsvinden op het moment dat de ene school wat minder aanbod heeft en de andere school wat meer. Dus daar proberen we zo veel mogelijk op te anticiperen. Als wij weten hoeveel leerlingen er komen, hebben we ook een proactief gesprek met Achterhoek VO: moet je luisteren, de gemeente Bronckhorst gaat bijvoorbeeld AMV'ers opvangen. Dat betekent iets voor de aantallen die in Doetinchem op het ISK komen. Hoe gaan we dit oplossen met elkaar? Dan blijkt dat er in Bronckhorst een schoolgebouw leegstaat en Achterhoek VO zorgt dan voor het personeel, zodat daar een goede structuur ook ontstaat en de kinderen naar school kunnen. Dus dat is een goede samenwerking en het is niet zonder zorgen, want je wilt zo veel mogelijk mensen gewoon op school hebben. Ja, die geen inschrijvingen, het grootste gros zit op het ISK. Op het moment dat je namelijk nog niet in school toegelaten kunt worden, kun je je nog niet inschrijven. Dus het grootste gros zit daar, daarom hebben we ook daar die wachtlijstgroep voor opgestart, zodat ze niet aan hun lot worden overgelaten. Dat doet overigens ook de hele regio. Voor de rest, als er geen inschrijvingen zijn, zijn meerdere oorzaken ook nog voor. Het kan ook zijn, als een kind vanuit een andere regio naar deze regio verhuist en het opleidingsjaar is gestart en men kan nog niet inschrijven omdat het collegejaar al is begonnen, dat zijn ook redenen dat jongeren geen inschrijving hebben. Dus wat doet het college? Het college werkt volgens de MAS-structuur, dus als we dat signaleren, dan gaan we op gesprek. Ik weet niet of u de MAS hebt, die zat bij het stuk, kon je daarop doorklikken. Dat is tegelijkertijd het antwoord op WB, luxeverzuim. Daar zie je heel duidelijk hoe luxeverzuim wordt aangepakt. Er wordt melding gemaakt van school, onze verzuimcoördinator, van onszelf, die heeft heel veel contact met alle scholen. Dus als er een melding wordt gemaakt, nemen ze contact op, hebben ze een gesprek. Is het dan een waarschuwing of moet er verdere actie wordt ondernomen? Nou, dan gaat het zo verder. En u ziet ook dat het aantal proces-verbalen naar aanleiding van luxeverzuim behoorlijk is gestegen. Dus luxeverzuim is inderdaad iets wat we goed moeten aanpakken en onze leerplichtambtenaar zit daar dan ook bovenop. Dat is, denk ik, ook het antwoord op de vraag van Voor Winterswijk: hoe gaan we om met verzuim? Alles staat of valt met de samenwerking met het onderwijs. Het onderwijs, ziet u ook, het aantal meldingen vanuit onderwijs stijgt enorm. Dat is hartstikke goed, want dan heb je het eerder in beeld en zorg je er ook voor dat er snel actie op kan worden ondernomen, want te veel verzuim is ook een waarschuwing, want dan kunnen er ook vroegtijdig schoolverlaters ontstaan. Dan, tot slot, volgens mij, het artikel van De Gelderlander. Ik vind hem een beetje lastig, omdat ik niet precies weet welke cijfers onder dit artikel liggen. Dus ik kan ze op dit moment niet duiden. Ik wil daar wel voor u voor aan de slag gaan. Ik heb geen zorgen over de kwaliteit van het onderwijs, op dit moment. Wat wel altijd een thema is, is onderadvisering. Dit zou daarop kunnen wijzen, maar omdat ik de context van deze cijfers niet weet, kan ik daar ook geen definitief antwoord op geven. Dus die wil ik wel voor u uitzoeken, als u dat wil, maar op basis van dit artikel kan ik daar eigenlijk niet een goed antwoord op geven.

De **voorzitter**: Mevrouw Van der Vinne.

Mevrouw **Van der Vinne (CDA)**: Dank u wel, voorzitter. Als u het zou willen uitzoeken, het gaat mij inderdaad echt om het idee dat er een verschil is tussen Winterswijk en de rest van Nederland en dat ik denk van nou, is dat echt waar en hoe zitten wij dan gemiddeld? Hoe zijn die cijfers? Gewoon puur om te kijken of kinderen echt wel op hun plek zitten of dat de cijfers niet kloppen.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Voorzitter, als ik mag antwoorden.

De **voorzitter**: Ja, wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Excuus. Dat is inderdaad een terechte zorg, ik weet alleen niet of je dat per se uit dit artikel of uit die cijfers kunt aflezen, want dat vraagt echt wel veel meer van het gesprek met het onderwijs, want we hebben het regelmatig met het onderwijs, naar aanleiding van het gelijke kansen verhaal, over onderadvisering en eigenlijk is iedere leraar van mening: nee, onderadvisering, dat gebeurt bij ons niet. Maar cijfers laten soms wat anders zien. Dus dat gesprek, dat is een lastig gesprek, maar het wordt in de regio zeker gevoerd, omdat we niet alleen hier de signalen hebben, maar ook elders in de regio. Maar dit ga ik voor u uitzoeken. Ik ga proberen daar een goed antwoord op te geven en wat het precies gaat zijn, dat durf ik helaas nog niet te zeggen. Dat was mijn eerste termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de tweede termijn van de commissie. Beginnen we bij de fractie van Morgen. Geen tweede termijn. D66, mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Nog even een korte aanvulling ook naar aanleiding wat ik hoorde van mijn collega over luxeverzuim. Het is inderdaad dat dat er ook uitspringt en dan kun je ook denken aan maatregelen, dat we als gemeente natuurlijk gaan ontmoedigen door campagnes te houden dat het gewoon strafrechtelijk vervolgd wordt op het moment dat je luxeverzuim doet, want dat is wat het is. Alleen daar heeft D66 wel een kanttekening bij en u zult mijn bruggetje misschien een beetje gek vinden, maar onderwijs gaat niet alleen om toetsen en om examentermen. Het gaat er ook om dat je opgeleid wordt om deel te nemen aan de maatschappij, dat je meedoet in de normen en de waarden. Vanwaar dit bruggetje? Wij zien ook wel dat, en we hebben ook wel signalen ontvangen, dat er soms aan luxeverzuim wordt gedaan, omdat scholen gaan er uiteindelijk zelf over of ze verlof toekennen of niet aan leerlingen, maar bijvoorbeeld dat leerlingen moeten kiezen tussen het volksfeest in de gemeente of in het centrum van Winterswijk of bijvoorbeeld het Woolds volksfeest of een ander volksfeest in de buurtschappen, omdat scholen maar een keer vrij willen geven. Ik zou eigenlijk bijna de oproep willen doen aan het college om eens met die scholen in gesprek te gaan om te kijken of er enige coulance kan zijn op die twee dagen verlof als het gaat om die feestdagen, die volksfeesten, omdat dat ook een enorme bijdrage levert aan het meedoen in de maatschappij, hoe gaan we met elkaar om en überhaupt binnen Winterswijk, ons fundament, hoe we als samenleving met elkaar hier omgaan. Dus ik zou eigenlijk willen vragen: luxeverzuim, pak het aan, maar als het gaat over ook gemeenschapszin, daarin het luxeverzuim, ik zou willen vragen of scholen daar toch enige coulance in kunnen toepassen en eigenlijk het college willen oproepen om daar een gesprek over aan te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de fractie van het CDA. Geen tweede termijn. Voor Winterswijk, geen tweede termijn. WB. PvdA niet. VVD niet. Ik heb een reactie nog op de bijdrage van mevrouw Ten Dolle. Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Ja, mevrouw Ten Dolle. Ik wil hier met alle liefde het gesprek over voeren. Ik weet ook dat ik er niet over ga, maar ik kan natuurlijk een oproep doen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan komen we bij de vraag of het als akkoordstuk of als bespreekstuk gaat naar de raad van 27 … Een interruptie van de heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel, voorzitter. Ik wil Loes daar zeker in aanvullen. Ik ben zelf, denk ik, een van de weinigen die zich daarover gevochten heeft voor een bloemencorso en wij hebben het in ieder geval wel voor elkaar gekregen, binnen de stichting van de SOPOW, dat zij daar nu een uitzondering op gemaakt hebben. Dus ik wil niet het antwoord bij de wethouder weghalen, maar daar wordt in ieder geval wel aan gewerkt en dat wordt breed opgepakt en wij zijn er in ieder geval blij mee, vanuit de bloemencorso. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel voor deze aanvullende informatie. Dan blijft de vraag of het een akkoordstuk is of een bespreekstuk. Ik kijk naar mevrouw Ten Dolle.

Mevrouw **Ten Dolle (D66)**: Ik zou hem graag eerst als bespreekstuk willen neerzetten, omdat wij misschien nog een motie overwegen, dat had ik ook aangekondigd, en daarmee ook nog even wat zaken afwacht in de schriftelijke behandeling.

De **voorzitter**: Nou, dan gaan we zien wat het uiteindelijk gaat worden. Dank u wel.

11. Rondvraag

De **voorzitter**: Dan komen we bij het een na laatste agendapunt, dat is de rondvraag. Ga ik eerst even inventariseren welke fracties er een vraag voor de rondvraag hebben. Voor Winterswijk, WB, geen vraag. PvdA niet. VVD. Morgen, niet. D66, niet. Het CDA, vraag voor de rondvraag? Nee. Dan beginnen we bij Voor Winterswijk. De heer Stammers.

De heer **Stammers (Voor Winterswijk)**: Dank u wel. Ik had hem net kunnen stellen toen de VVD daarover begon, maar toen wij met het stuk bezig waren over leren werkt, kregen wij een melding dat de noodlokalen die geplaatst zijn bij de ISK, momenteel niet gebruikt worden. Het zou bedoeld zijn voor twaalf plekken of twaalf klassen eigenlijk en er schijnen er maar negen te zijn. Onze vraag is: klopt dit of staan die lokalen nu leeg momenteel? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar de vraag van de VVD. De heer Garvelink. U hoeft geen vraag te bedenken, hoor.

De heer **Garvelink (VVD)**: Ik was even aan het overleggen met mijn compagnon. Moeten de vragen trouwens bij de rondvraag nog weer aansluiten op … Ik heb eigenlijk twee willekeurige vragen in het kader van klein leed Winterswijk en die mogen ook eventueel schriftelijk beantwoord woorden. Het gaat namelijk over bordjes die een bepaalde fietsroute weergeven. Dat zijn de rode bordjes. Die zijn voor veel mensen bekend, hier in Winterswijk, maar die schijnen helemaal onleesbaar te zijn. Die schijnen vies te zijn. Mensen klagen daarover en vragen of die dingen een keer schoongemaakt kunnen worden. Nog een ander klein leed, dat is het bankje bij het Mondriaan monument, dat ziet er ook niet uit. Dat schijnt in verval te liggen, heel slecht te zijn en dat is jammer, doet afbreuk aan het geheel en of daar ook iets aan gedaan kan worden. Dat waren eigenlijk onze vragen, voorzitter. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ja. Nog een vraag van de VVD, begrijp ik. De heer Nijman.

De heer **Nijman (VVD)**: Wij hebben wat zorgen gehoord, mag ook wel schriftelijk, wat zorgen van mensen in het buitengebied, met name de regio Huppel, Henxel, Ratum, het gaat erom, nu is die Groenloseweg er al een tijdje eruit. De mensen praten natuurlijk over hoelang het allemaal al duurt, omdat de Vredenseweg er ook aankomt en dat eigenlijk best wel een belangrijke ader is naar die buurtschappen. Wat het college gaat doen om te communiceren en of zij in ieder geval de mensen kunnen geruststellen dat de aanrijtijden van de ambulances, die al heel erg lang zijn, vooral als je helemaal achter in het buitengebied woont, om dat zo goed mogelijk te laten verlopen, dat die zo kort mogelijk verlengd worden door al die werkzaamheden. Helder?

De **voorzitter**: Voor mij wel. We gaan kijken wat het college ervan vindt. Dank u wel. Dan beginnen we met de beantwoording. De noodlokalen, ik schat in dat mevrouw Schepers dat gaat beantwoorden.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Ik ben blij dat ik was blijven zitten. Die noodlokalen, die worden nog niet gebruikt, want die wachten nog op de aansluiting voor energie. Dat is bijna rond, als het goed is. Dus binnenkort zullen ze zeker gebruikt gaan worden.

De **voorzitter**: Ja, dank u wel. Dan gaan we naar het klein leed van de VVD. Dan kijk ik even naar het college wie dat gaat beantwoorden. Wethouder Schepers.

Wethouder **Schepers-Janssen**: Ja, ik zie dat mijn collega weg is. Dus ik denk dat ik hier wel even … Op alle drie de vragen zal ik schriftelijk moeten antwoorden. Ik denk dat dat het beste is.

De **voorzitter**: Dan gaan we dat doen. Dank u wel.

12. Sluiting

De **voorzitter**: Dan zijn we bij het laatste agendapunt gekomen, dat is de sluiting. Ik dank u allen voor uw bijdrage en uw aanwezigheid en wens u wel thuis.